

Uprava štampa: Ljubljana, Knafljeva
ulica 3 — telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelci: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 3 — tel. 3492, 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka uli-
ca št. 11. — telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica
št. 2 — telefon št. 190.
Računi pri pošti: Ljubljana, Ljub-
ljana št. 11 842, Praga čisto 78.180,
Wien št. 105 241.

JUTRO

Narodna banka Slovenije
Za posredovanje (Din 40) —

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 3. Tele-
fon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Maribor, Gosposka ulica 11. Telefon
št. 2440.
Celje, Strösmayerjeva ul. 1. Tel. 65.
Kopirski se ne vračajo — Oglaš-
je po tarifi.

Med dvema frontama

Nenadni odhod avstrijskega zveznega kancelarja dr. Dollfusa v Rim je vzbudil že sam po sebi precejšnje zanimanje. Obenem pa je vsaj mimogrede obrnil pozornost evropske javnosti na svojevrednost klerikalno »malo diktaturo«, ki se je etablirala pred dobrim mesecem v Avstriji in ki v senci velikega nemškega prevrata sama ni metala preko svojih mej skoraj nikake sence. Mesec dni njegovega obstoja je dokaj jasno razkril tudi njen namen in njene cilje, ki sprva morda niso bili še dovolj vidni.

Danes ni mogoče več dvomiti, da gre pri Dollfussovem kurzu v avstrijski politiki v glavnem za ohranitev oblasti in moči v rokah krščansko socialne stranke. Iz tega se da tudi razlagati oklevanje pred končno odločitvijo in odlaganje napovedanih ustavnih reform. Krščanski socialisti, ki so že v avstrijski monarhiji imeli zelo velik vpliv zlasti kot neomejeni gospodarji glavnega mesta Dunaja, so kmalu po prevratu izrinili socialistično vladno in so zdaj že deset let absolutni vladalci v avstrijski republiki. Izgubili so sicer Dunaj, zato pa so se polastili vsega državnega aparata in razumljivo je, da ga ne želijo dati iz rok. Kakor pa so se razvile razmere do današnjega dne, bi vsaka sprememba v razmerju političnih sil morala prinesiti izgubo vladajoči stranki in bi zlasti volitve pomenile konec klerikalnega gospodarstva.

Nespretnost in prenatrženost zborničnega predsedstva, ki se je samo obglavilo, je bila tedaj Dollfussovi vladi dobrodošel povod za uvedbo krščansko socialnih naredb. Krščansko socialnemu voditelju se mora priznati politična spretnost, ko je znal tako naglo pregledati in izkoristiti situacijo, ki mu jo je naklonil slučaj baš v trenutku, ko se je nevarni položaj za njega in za vladno večino še bolj nevarno zaostрил. V enaki meri mu je treba priznati taktično sposobnost in politično preudarnost danes, ko se vidi, da ga ni upijali nedvomni uspehi njegovega nenadnega, hazardno zelo podobnega koraka. Oni, ki so pričakovali radikalne izvedbe državnega urada ali morda celo meščanske vojne in z njo združenih senzacij, niso prišli na svoj račun. Dollfuss je usmeril svojo taktiko tako, da se vedno še lahko sklicuje na ustavo. Pušča zborovati deželne zbornice in zvezni svet, samo parlamentu ne dovoli delovanja, zopet se sklicujoč na ustavo in na poslovnik in odklanjajoč vsako krivdo, češ, da vlada ni zakrivila Nacionalratovega samomora.

Tudi zasilne uredbe, katerih je že precej, nad trideset, se dotikajo kolikor mogoče malo političnih zadev. Če odstejejo uredbe o tisku in o zborovalni svobodi, in morda še one o spremembi priporočnih sodišč, se omejujejo vse uredbe na gospodarske razmere in rešujejo večinoma vprašanja, ki so bila že davno na dnevnem redu državnega zbora. Edino razpust socialističnega Schutzbunda je bil — vsaj zdelo se je tako — nevarna politična eksperiment. Toda kakor vidimo, tudi ta razpust ni povzročil nobenih izrednih posledic. Bil je za koncesija heimwehrovcev, ki sploh postajajo vedno bolj agresivni, ker vedo, da so Dollfussu neobhodno potrebni, dokler hoče ohraniti vladno ustavnost. Brez njih bi se namreč vlada večina spremenila v manjšino in odpadla bi za vladno legalno legitimacijo zasilnega vladanja. Ti zavezniki Dollfussu in njegovi stranki prizadevajo več težav kakor cela opozicija.

Toda tudi brez večnega trenja s heimwehrovci je politična borba krščansko socialcev za oblast in obstanek zelo delikatna in kočljiva, ker je obrnjena proti dvema frontama. Na zunanje se najbolj kaže napetost proti staremu sovražniku, socialnim demokratom. To je potrebno, da ostane politika vlade razumljiva in popularna v onih širokih slojih, ki so vzrasli in bili vzgojeni v protisocialističnem boju. Boj proti marksizmu je za obenem nacionalistično geslo časa in zadovoljuje nacionalne kroge, ki stoji kolikor toliko pod suggestijo hitlerjevstva. Glavno in najtežje delo pa prizadeva vladi opozicijska fronta narodnih socialistov, ki jim dajejo uspehi v Nemčiji pogum za najostrejšo ofenzivo. Akoravno se oficijelno ne priznava, je vendar res, da je ost današnjega avstrijskega režima obrnjena v prvi vrsti proti hitlerjevstvu. Od njih ne bo kompromisnih možnosti in njihovo zavladanje bi pomenilo radikalen prevrat sedanje avstrijske stanja.

Zunanje politična situacija podpira Dollfussov režim. Kajti samo on in njegova stranka stojita po svojem programu na stališču avstrijske samostojnosti, dočim poudarja program obeh opozicijskih front, hitlerjevske in socialistične, zahtevo po priključitvi Avstrije k Nemčiji. V mednarodni politiki se zato Dollfussu zasedaj na bati resnih težav. Boj doma pa mu olajšuje ostro nasprotje med obema sovražnimi frontama. Da so narodni socialisti zapriseženi sovražniki marksistov, o tem ni treba še govoriti. Socialni demokrati pa imajo v pr-

Novi važni sestanki v Rimu

Nenaden prihod avstrijskega kancelarja dr. Dollfussa v Rim, kjer so zbrani tudi že Papen, Göring, prelat Kaas in major Pabst — Mussolini posreduje med Berlinom in Dunajem

Dunaj, 11. aprila r. Splošno pozornost v vseh političnih in diplomatskih krogih je izzval nenadni odhod zveznega kancelarja dr. Dollfussa v Rim. Celo v ožjih vladnih krogih vse do večerj popoldne niso ničesar vedeli o nameri zveznega kancelarja in je do odločitve prišlo še le pozno zvečer. Dejstvo, da je odpotoval dr. Dollfuss tako naglo, daje povod za domneve, da gre pri vsej stvari za važne politične zadeve, ki pa se zaenkrat še ne dajo točneje oceniti. Večraj popoldne se je vršila najprej dolga seja vodstva krščansko-socialne stranke, ki ji je prisostvoval tudi dr. Dollfuss, nato pa kratka seja ožjega ministrskega odbora. Pozno zvečer je še le izvedelo, da bo dr. Dollfuss krenil v Rim. Odpotoval je danes popoldne ob 11.15 z letalom in je prispel ob 17.06 na rimsko letališče.

V vladnih krogih si prizadevajo prikriti pravi namen Dollfussovega nenadnega potoja v Rimu ter razlagajo, da gre za običajni počitniški izlet. Dr. Dollfuss hoče, kakor zatrjuje njegovo glasilo »Neuzeitungs-weltblatt«, izkoristiti velikonočne počitnice za to, da se udeleži velikonočnih svečanosti v Rimu ter da poseti italijanskega ministrskega predsednika Mussolinija, ki je že večkrat izrazil željo, da bi ga rad osebno spoznal. V vladnih krogih zanikajo, da bi bil poset kakle politične važnosti in naglašajo, da je istočasna navzočnost nemškega podkancelarja Papena in ministra Göringa v Rimu docela slučajna.

Kljub vsemu temu zatrjevanju pa nihče ne verjame, da bi bilo nenadno rimsko potovanje zveznega kancelarja samo velikonočni odmor, marveč so v političnih in diplomatskih krogih trdno prepričani, da gre za važno politično akcijo. Po splošni sodbi je rimski poset dr. Dollfussa v tesni zvezi z bivanjem Papena in Göringa v Rimu in obisk pri Vatikanu in pri Mussoliniju pomeni gotovo mnogo več, kakor pa samo vladnostno poklonitev odgovornega avstrijskega državnika. Zaradi tega je razumljivo, da se je javnosti polotila gotova vzemirjenost tembolj, ker so prihajale iz Rima zadnje tedne prav vzemirajoče iniciative. »Arbeiter Zeitung« zahteva, naj se takoj skliče glavni odbor Zveznega sveta, pred katerim naj vlada pojasni, kaj je z velikonočnim izletom dr. Dollfussa.

Z diplomatske strani ki je dobro poučena o zakulisnih dogodkih v Avstriji, se zatrjuje, da je odšel dr. Dollfuss v Rim intervjuat k Mussoliniju in Vatikanu. V avstrijskih vladnih krogih vzbuja namreč paktiranje med katoliškim centrom in Hitlerjevo vlado velike skrbi. Če se uresniči načrti Hitlerja, zaradi katerih je poslal Papena v Rim, če Vatikan paktiranje centra s sedanjim režimom v Nemčiji odobri, potem obstoja nevarnost, da bodo hitlerjevci slej ali prej zavladali tudi v Avstriji. S kapitulacijo centra je spaval po vodi tudi načrt obnove katoliške monarhije, ki jo je svoječasno snoval pokojni dr. Seip in nič več ni moglo preprečiti priključitve Avstrije k Nemčiji, kjer bi ji bila odmerjena vloga Prusij podrejene pokrajine. Avstrijski krščanski socialisti se zavetajo, da bi v tem primeru izgubili ves vpliv ter bi jih neizogibno doletela usoda centra ali pa drugih strank, ki so obsedene na politično smrt. Zato je dr. Dollfuss čim je izvedel za prave cilje Papenove misije v Rimu, sklenil osebno intervenirati in opozoriti tako Vatikan kakor Kvirinal na to nevarnost. Pri Vatikanu bo opozoril avstrijski konelar pred vsem na to, da je Avstrija danes edina država, kjer imajo vodstvo v rokah še klerikalci ter da bi ne bilo oportuno opustiti to zadnjo postojanko, tembolj, ker postajajo tudi na Madžarskem razmere v tem pogledu vse bolj kritične. Da bo dr. Dollfuss našel razumevanje pri Mussoliniju, o tem so v dnujskih krogih trdno prepričani, kajti Mussoliniju je kot meščak Italije gotovo ljubša mala samostojna Avstrija, kakor pa povečana in ojačena Nemčija. Dr. Dollfuss bo zaradi tega naprosil Mussolinija, naj zastavi ves vpliv Italije, da se ohrani neodvisnost in samostojnost avstrijske republike.

Kakor je strah dunajskih klerikalcev pred fuzijo Avstrije z Nemčijo v sedanjih prilikah razumljivo, pa smatrajo v tukajšnjih diplomatskih krogih vendarle za zelo pogrešno, da je šel dr. Dollfuss iskat pomoči baš v Rim, ki je ravno v zadnjem času postal vse drugo, samo ne zaščitnik malih držav in obstoječih mednarodnih pogodb. Mar bi ne bilo mnogo umestnejše, da bi se dr. Dollfuss obrnil na Društvo narodov ter na Francijo in Anglijo, ki že leta sme vztrajati avstrijsko republiko in po obstoječih mednarodnih pogodbah jamčita za njeno neodvisnost? In naposled, ali ni tu Mala antanta, ki je eden glavnih pobornikov in

vi vstvi vzrok, bati se hitlerjevske zmage. V tem je tudi iskati vzroka za njihovo tolerantno pasivnost v sedanjem političnem konfliktu, in ne morda samo v njihovi notranji slabosti. Stremljenje sedanje vlade po zavrnitvi grozeče poplave nemškega fašizma je tudi socialistom simpatično in zahteva po Anchlussu je danes pri njih samo še na papirju. Tertius gaudes, Dollfuss, pa se ravna po slovitem staro avstrijskem načelu rajnega — »Es wird fortgewurstelt!« — in bi najrajši, da ostane sedanji provizorij v permanenti. Enkrat seveda bo moralo priti do odločitve in skoro gotovo je s tem v zvezi tudi Dollfussova aeroplanska pot v Rim. Od Mussolinija, preizkušenejša mojstra v umetnosti diktature, lahko dobi marsikak dragocen

čuvanje obstoječega stanja v Srednji Evropi? Tu bi našel dr. Dollfuss gotovo mnogo več razumevanja in več podpore, kakor pa jo bo našel v onem Rimu, ki proglasa revizijo obstoječega stanja za glavno načelo svoje mednarodne politike. Vse to meče na poset dr. Dollfussa v Rimu dokaj čudno luč in upravičuje sum, da se tu zopet kujejo načrti, ki niso docela v skladu z interesi evropskega mira.

Rim, 11. aprila r. Danes popoldne je prispel semkaj docela nepričakovano avstrijski kancelar dr. Dollfuss. Na letališču Centocelli ga je v imenu italijanske vlade sprejel in pozdravil italijanski minister Balbo. Kakor se zatrjuje, bo dr. Dollfuss imel jutri sestanek z Mussolinijem, popoldne pa bo sprejel v posebni avdicijci pri papežu. V tukajšnjih diplomatskih krogih pripisujejo nenadnemu prihodu avstrijskega kancelarja velik politični pomen. Značilno je namreč, da se mudi istočasno v Rimu tudi predsednik katoliškega centra iz Nemčije prelat dr. Kaas, kar daje istočasno prisotnosti podkancelarja Papena in ministra Göringa še poseben pomen. Papen bo jutri popoldne sprejel v avdicijci pri papežu.

Fašistični tisk pa opozarja tudi na to, da se mudi v Rimu tudi bivši voditelj avstrijskega Heimwehra major Pabst, znan še iz Kappove puče. Po informacijah

nekaterih listov vodi tudi Pabst pogajanja s fašističnimi voditelji, prizadevajoč si pridobiti jih za posredovanje v svrhu pomirjenja in zblizanja obeh strank kril Heimwehra na eni, za zblizanje med Heimwehrom in narodnimi socialisti na drugi in naposled za zblizanje med vsemi temi tremi skupinami in avstrijsko vlado na tretji strani Pabst poudarja, da je le na ta način mogoče preprečiti okupacijo Avstrije s strani hitlerjevcev, ki stremne za čimprejšnjo likvidacijo samostojne avstrijske republike v okrilju Hitlerjevega tretjega carstva.

Dollfuss je pozval Mussolini?

Berlin, 11. aprila. g. O potovanju avstrijskega kancelarja dr. Dollfussa v Rim poroča »Berliner Tageblatt«: Poset dr. Dollfussa v velikem tednu je presenetil celo v Rimu. Vsi inozemski komentariji, ki spravljajo ta poset v zvezo z bivanjem nemških ministrov v Rimu, so napačni. Tudi oba nemška ministra sta bila presenečena. Poset avstrijskega kancelarja pri Kvirinalu in pri papežu ni v zvezi z vprašanjem Nemčije. Do sedaj še ni predviden noben sestanek med nemškima ministroma in avstrijskim kancelarjem, vendar pa bi z ozirom na tesne odnose med obema nemškima državama lahko prišlo do sestanka.

Mussolini proučuje francoske predloge

Fašistični tisk odločno odklanja francosko tezo o sodelovanju štirih velesil strogo v okviru pakta Društva narodov

Rim, 11. aprila. d. Mussolini je ob 10. sprejel francoskega poslanika Jouvele, ki mu je izročil besedilo francoske poslanice. Fašistični listi trdijo, da ima Jouvele nalogo, pregovoriti italijansko vladno, naj sprejme francoske pridržke glede načrta o paktu štirih. Ta reden bodo prišla pogajanja med štirimi velesilami v konkretno fazo, k čemur bo znatno doprinele dejstvo, da sta se francoska in angleška vlada že v glavnem sporazumeli, kakšna naj bo oblika nameravane sodelovanja velesil. Ker je obenem bivanje nemškega podkancelarja in ministra Göringa v Rimu znatno olajšalo stike med Berlinom in Rimom, bodo tudi na tej strani odlašaji povsem pojasnjeni. Značilno pa je, da so italijanski listi že pričeli napadati francosko poslanico, čeprav za enkrat še ne tako odkrito kakor nemški in madžarski. Najbrže hoče Italija zbuditi videz, kakor da se postavlja med revizioniste in protirevizioniste. Razen tega hočejo dokumentirati discipliniranost, s katero spremlja fašistično javno mnenje sklepe vlade in velikega fašističnega sveta kot vrhovnega ustavnega foruma. Italijanski tisk zato sedaj še čaka s svojo sodbjo, da prouči prej vlada francosko poslanico. Kljub temu pa listi že opozarjajo na težkočo, ki bi jih mogli povzročiti francoski predlogi razvoja Mussolinijeve pobude za sodelovanje velesil. Naglašajo zlasti, da se v nobenem primeru ne more pristati na zahtevo Francije, naj ima čl. 19. pakta Društva narodov samo teoretičen pomen in da naj se interpretira samo v soglasju z drugimi členi in fragmenti tega pakta, češ, da bi se na ta način onemogočilo vsako sodelovanje za obnovo Evrope. Prav tako poudarjajo fašistični listi, da se sodelovanje velesil ne more omejiti, ker imajo neomejene naloge in se ne morejo postaviti v isto vrsto z državami, ki sklepajo regionalne sporazume.

Ne gre za direktorij

Pariz, 11. aprila. d. O vsebini francoske poslanice o paktu štirih, ki je bila včeraj izročena italijanski in angleški vladi, piše »Temps« med drugim:

Francoska vlada je prepričana, da bo sodelovanje štirih evropskih velesil, stalnih članic sveta Društva narodov in podpisanih lokalnih pogodb, ki jamčijo za francosko-nemško mejo in demilitarizirani pas, izredno plodno. Pri tem ne gre za ustanovitev kakšnega direktorija, ki bi svojo voljo vsiljeval ostali Evropi. Sodelovanje štirih velesil bo uspešno le tedaj, če bo stremelo

migljaj. In da si istočasno ogledujeta rimske spomenike tudi nemška Dollfussova somišljenika, podkancelar Papen in prelat Kaas, daje velikonočnemu izletu v pomladansko Italijo le še večjo privlačnost, saj so v srcu vsi trije enaki nasprotniki hitlerjevstva in se bodo mogli na samem marsikaj pomeniti. Po sebi je razumljivo, da bodo tvorili važen del rimskih razgovorov tudi splošni evropski in zlasti srednje evropski problemi, pred vsem očitno vprašanje, kakšno vlogo naj igra Avstrija kot spoinica med nemškimi in italijanskimi fašizmom. Ako bodo raztlati teh tajinstvenih, čeprav s pompom inavguriranih konferenc pozitivni, bo po Dollfussovem povratku tudi avstrijska politika prešla v hitrejši razvojni tempo.

po vzdrževanju miru in spoštovanju pravic ter uporabi vseh sredstev statuta Društva narodov, tako členov 10., 11., 12., 15. in 16., kakor tudi čl. 19., ne da bi pri tem skušale kršiti obstoječe pakte in pogodbe.

Prvotni načrt propadel

Bukarešta, 11. aprila. d. Rumunski tisk živahno razpravlja o načrtu Mussolinija ter o Titulescovi akciji v Parizu in Londonu. Tako je objavil današnji »Cuvantul« dolg članek, v katerem pravi, da je Mussolinijev načrt v svoji prvotni obliki definitivno propadel in da je treba to v prvi vrsti pripisati odločni akciji Male antante. Enako komentira Mussolinijev načrt in potovanje zunanjega ministra Titulesca v Pariz in London tudi »Micarex«, ki poudarja, da spada Mussolinijev načrt že v preteklost.

Izročitev spomenice angleški vladi

London, 11. aprila. AA. Francoski poslanik de Fleuriau je danes izročil v zunanjem ministrstvu francosko spomenico.

Protest malih držav v Washingtonu

Mnoge male države, zlasti agrarne, protestirajo, ker jih Roosevelt ni povabil h gospodarskim konferencam v Washington

Washington, 11. aprila. AA. V krogih zastopnikov držav, ki niso povabljene na washingtonske razgovore, izražajo odkrito svoje nezadovoljstvo. Ameriška vlada dobiva neprestano pozive, naj povabi na konferenco razen velikih držav tudi nekatere manjše. Zastopniki držav pridelovalce žita kakor Rumunije, Češkoslovaske, Jugoslavije, Poljske, Bolgarije in Madžarske izjavljajo, da je njihova navzočnost na konferenci neobhodno potrebna, ker brez njih ne bo mogoče doseči svetovnega sporazuma glede pridelovanja žita, zastopniki Poljske pa se vznemirjajo, ker je na konferenco povabljeni Nemčija. Poljska pa ne, Španija in Belgija bi hoteli naleteti v Washingtonu nekatera carinska vprašanja, zastopniki Male antante pa v zvezi s to konferenco naglašajo, da tvorijo tri države Male antante homogeno skupino, ki je upravičena razpravljati o vseh mednarodnih vprašanjih.

Diplomatska zastopnika Poljske in Češkoslovaske sta v državnem departementu protestirala, ker njuni vladi nista bili pozvani k washingtonskim razgovorom. Državni departement jima je odgovoril, da je ameriška vlada pripravljena pozajati se po običajnem potu z obema vladama, da pa za sedaj ne želi razširiti malo svetovno gospodarsko konferenco v Washingtonu.

Minister Hull je objavil, da bodo razgovori med glavnimi državami, ki se bodo vršili v Washingtonu, samo uvod v svetovno gospodarsko konferenco; razpravljati bodo v glavnem o vprašanju srebra in o pridelovanju žita.

Trgovinski minister Roper je izjavil, da so sedanje carinske tarife nesmiselne in pretrane. Zato je treba v prvi vrsti stremeti za tem, da se obstoječe carinske meje znižajo,

»Lokalanzelgere« pa poroča, da je inicijativa za nepričakovano potovanje dr. Dollfussa v Rim prišla od Mussolinija samega, ki želi izkoristiti navzočnost nemških ministrov Papena in Göringa v Rimu za posredovanje med Berlinom in Dunajem.

Kaj mislijo Angleži

Lodon, 11. aprila. g. »Daily Herald« piše o potovanju kancelarja Dollfussa v Rim med drugim naslednje: Avstrijski Heimwehri želijo restavracijo Habsburžanov in zvezo z Italijo, avstrijski narodni socialisti pa zahtevajo priključitev k Nemčiji. Verjetno je, da bo skušala italijanska in nemška diplomacija preprečiti borbo za oblast v Avstriji in v dunajski kotlini. Po vseh znakih sodeč bodo skušali nemški in italijanski državniki doseči sporazum med narodnimi ocialisti in Heimwehrom, da bi tvorila Avstrija nekako zvezo med obema fašističnima vladama v Rimu in Berlinu. »Daily Telegraph« piše, da je treba posetu nemških ministrov pri Vatikanu pripisati posebno važnost. Očitno je papež pripravljen priznati Hitlerjev režim v Nemčiji, ki tvori jez proti boljšeizmu.

Göringovi razgovori

Rim, 11. aprila. s. Razgovori med nemškim ministrom Göringom in italijanskim ministrom za zrakoplovstvo Balbom ter njihovimi tehničnimi svetovalci so se pričeli danes popoldne. Že obstoječe sodelovanje Nemčije in Italije v zrakoplovstvu naj bi se pospešilo in poglobilo z medsebojno izmenjavo misli. Nameravano je izboljšanje nemško-italijanske zrakoplovne službe, da bi se že prihodnjo zimo omogočila dnevna zračna zveza med Berlinom in Rimom. Razpravljava se tudi o letu italijanske zrakoplovne eskadre preko severnega Atlantika, ki se bo vršil meseca junija.

Konferenca agrarnih držav v Bukarešti

Budimpešta, 11. aprila. g. Rumunska vlada je povabila madžarsko vladno na konferenco agrarnih držav, ki se bo vršila od 5. do 7. maja v Bukarešti. Konferenca se bo bavila z vprašanji, o katerih se bo razpravljalo na svetovni gospodarski konferenci. Na konferenci bodo sodelovale vse agrarne države Srednje in Vzhodne Evrope.

Ureditev turških dolgov

Pariz, 11. aprila. AA. Zunanji minister Paul Boncour je dopoldne sprejel turškega pariskega poslanika Suat beja in francoskega ankarškega poslanika Chambruna, s katerima je razpravjal o dogovoru za ureditev turških dolgov, ki je bil včeraj parafiran.

Nov letalski rekord

Rim, 11. aprila. d. V Desenzanu je letalski podčastnik Fran Agello včeraj popoldne dosegel z letalom »M. C. 72« nov rekord v brzini. Letalo je bilo opremljeno z motorjem Fiat 2500 ks in dvema vialkoma. V štirih krožnih letih je dosegel povprečno brzino 682.403 km na uro. Dosedanji rekord, ki ga je dosegel l. 1931. angleški letalec Calshot, je znašal 655 km na uro.

še bočemo obnoviti prejšnjo izmenjavo blaga med državami. Razširjajo se glasovi, da hočejo evropski dolžniki napraviti enotno fronto in zahtevati, naj se 15. junija t. l. zapadli obroki vojnih dolgov odgode preko gospodarske konferencie. Kakor se doznava, Roosevelt na to ne bi pristal.

Pariz, 11. aprila. AA. Zunanji minister Paul Boncour je danes povabil Herriota na koslo in se z njim dolgo razgovarjal o njegovem poslanstvu v Washington. Kakor se govori, bodo Herriotu spremljali v Washington, ravatelj političnega oddelka zunanjega ministrstva Coulonds, ravatelj finančnega ministrstva Bizot, bivši kabinetni šef v Herriotovi vladi Eric Labonne, tehniški veščaki bodo pa imenovali šefu po Herriotovu razgovoru z Doladierjem najbrže že danes. Zunanje ministrstvo objavlja, da je odhod Herriota sedaj definitivno določen za 17. aprila.

London, 11. aprila. AA. Predsednik vlade Macdonald je izjavil, da se v Washingtonu ne bo pogajal in tudi ne sklenil nikakih pogodb. Na potovanju v Washington bodo Macdonalda spremljali stari in novi zunanjeje ministrstva sir Vans taard gospodarski svetnik sir Leith Ross, privatni tajnik Barlow in tajnik trgovskega ministrstva Overton. Z Macdonaldom poide v Amerko tudi njegova hči.

Tokio, 11. aprila. AA. Japonska vlada je uradno izjavila, da se bo odzvala povabilu, naj pošlje svoje zastopnike v Washington k uvodnim razgovorom svetovne gospodarske konferencie. Delegete, ki bodo Japonsko zastopali, bo imenovali »J. S. S.«

New York, 11. aprila. AA. »New York Times« piše, da je Japonsko poslanik v Washingtonu Lehouby je danes ob 13. prispel v New York.

Upravna reforma v Nemčiji

Göring imenovan za pruskega ministrskega predsednika — Za 17 dežel bo imenovanih samo 10 namestnikov

Berlin, 11. aprila. d. V poučenih krogih sodijo, da bo imenovanih samo 10 državnih namestnikov za 17 dežel in svobodnih mest. Tako bodo dobila svobodna mesta Bremen, Hamburg in Lübeck samo enega namestnika in prav tako bo tudi za dežele Odenburg, Lippe - Detmold in Schaumburg - Lippe imenovan samo en namestnik.

Državni kancelar Hitler je danes kot državni namestnik za Prusijo imenoval dosedanjega komisarskega notranjega ministra Göringa za pruskega ministrskega predsednika. Imenovanje je bilo Göring današnje popoldne brzojavno sporočeno v Rim. Göring bo najbrže se iz Rima imenoval član nove pruske vlade. Nova pruska vlada bo sestavljena enako kakor dosedanja komisarska vlada. Ministrski predsednik Göring bo obdržal tudi notranje ministrstvo. Z imenovanjem Göringa za predsednika pruske vlade se je definitivno končala doba komisarskih vlad v Prusiji, ki se je začela 20. julija 1932 po odstopu Braunove vlade.

Državni uradni list je objavil zakon o podeljevanju naslovov, redov in drugih odlikovanj. Naslove podeljujejo državni predsednik in državni namestniki. V Prusiji pa ministrski predsednik kot zastopnik državnega kancelarja. Državni predsednik določa tudi pogoje, pod katerimi sme nemški državljani sprejeti naslove, redke ali odlikovanja kakor inozemske vlade.

Državni notranji minister je izdelal nove predpise zastran potnih listov, ki jih izdajajo nemške oblasti. Na novih potnih listih bo poleg kot narodnost navedena vselej »nemška«, dočim so doslej nemška oblastva navajala narodnost po raznih nemških deželah.

Tudi nemški nacionalci za fuzijo s hitlerjevci?

Berlin, 11. aprila g. Danes se je sestala nemško-nacionalna državnozborna frakcija. Na seji je imel minister Hugenberg velik govor. Ker je dosedajni predsednik Oberthor odložil svoj mandat, je bil izvoljen za novega predsednika poslanec Schmidt (Hannover). Se ni znalo ali se je na tej konferenci »soprijavljajo« tudi o združitvi stranke z narodno-socialistično stranko, ker je že vodstvo nemške ljudske stranke v Hamburgu sklenilo prestop svojih političnih zastopnikov v senatu in med članstvom k narodnim socialistom. Za četrtek je sklicana seja frakcije centuram. Socialistični poslanec Luis Bister, ki je zastopal v državnem zboru okrožje Schleswig-Holstein, je izstopil iz socialistične parlamentarne skupine.

Čiščenje se nadaljuje

Berlin, 11. aprila. AA. Državno ministrstvo za delo pridno nadaljuje »čiščenje« v osrednji zvezi bolniških blagin; čiščenje zadeva socialistične elemente. Ministrstvo je večino uradništva odpustilo.

Berlinska politična policija je dala na več železniških postajah v Berlinu odpreti priilago, ki se ji je zela sumljiva. Našla je mnogo komunističnih propagandnih tiškovin. Sodisce je obsedilo na osem let je nekoga komunisti, ki se je udeležil februarja 1931 strelnjara, pri katerem je bil neki narodni socialist nevarno ranjen.

Stockholm, 11. aprila. AA. List »Socialdemokraten« poroča, da so po požaru v nemškem državnem zboru izvršili samo v Berlinu 247 političnih umorov. Med temi žrtvami je bilo 17 narodnih socialistov, 14 židov in 216 komunistov in socialistov demokratov.

Morilci Erzbergerja pomiloščeni

Karlsruhe, 11. aprila. d. Tiškovni urad deželne vlade je objavil, da je kazenski senat deželne sodišča v Offenburžu razveljavil na podlagi zadnje amnestijske odredbe vse ukrepe o zasledovanju morilcev Erzbergerja.

Razveljavljanje komunističnih mandatov v Bolgariji

Sofija, 11. aprila. AA. Danes se je začela v Sobranju razprava glede vladnega predloga o razveljavljanju mandatov poslancev delavske stranke. Po tem predlogu naj bi se razveljavili vsi mandati 31 poslancev delavske stranke. V utemeljitvi tega predloga se naglašalo, da so poslanci delavske parlamentarne skupine in njihovi pristaši člani organizacije, ki je po zakonu prepovedana, in so s svojim osebnim delovanjem v Sobranju in zunaj njega pokazali, da simpatizirajo s komunističnimi in nasilnimi metodami v javnem političnem življenju. Dalje motivacija izjavja, da je sedanja delavska stranka dejansko samo pokrita bolgarska komunistična stranka, in zaključuje: Sprito takih dejstev izgoje na podlagi zakona o zaščiti države svoje mandate in ne morejo biti člani Sobranja, njihovi pristaši pa ne namestniki izključitve poslancev. Debatu o predlogu je otvoril bivši minister Jordanov, ki se je izrekel proti razveljavljanju mandatov poslancev delavske stranke, češ da bi to bilo v nasprotju z ustavo in demokratičnimi načeli. Enako sta se izrazila poljedelski poslanec Stetan Canov, ki pripada prav tako kakor Jordanov poljedelski zvezi Vrabča I. in poljedelski poslanec dr. Georgij Dimitrov, ki pripada poljedelski zvezi Aleksandra Stambolijskega. Za predlog je govoril bivši pravosodni minister v vladi »Demokratskega zgovora« Zeko Madjarov.

Seja se vrši v zelo napetem ozračju, ki se občuti ne samo v dvorani in na hodnikih, temveč tudi pred poslopjem Sobranja, kjer neprestano patrolirajo ojačene straže na konjih. Seja bo trajala pozno v noč.

Letalska nesreča v Franciji

Berre, 11. aprila. AA. Snoči ob 22. je padlo vojaško letalo, v katerem je bilo 5 podčastnikov, v Berrsko jezero. Vseh pet častnikov se je ubilo.

Neverjeten češki glas o revizionizmu

Mussolinijev poskus s pomočjo Macedonke spraviti revizijo državnih mej v Srednji Evropi kot eno najbolj važnih točk na dnevnem red posvetovanja in odločanja starih velov, je dal povod da so politiki vseh narodov, zlasti neposredno prizadehtih, precizirali svoje stališče in da so to tudi večinoma že storile države same. Kakor je znano so naleteli predlog fašistične Italije, vsaj kolikor se ticejo teritorialne revizije, na odločno odpor. Zaradi tega odpora sta tudi Mussolini in angleški premier že sama proponirala bistvene spremembe prvotnih načrtov in je zlasti Macedoncu skušali ublažiti neugodni vtis s pomirjivimi komentarji. V ostalih pa je bilo od vseh strani poudarjeno misljenje, da bi vsak poskus enostranske spremembe teritorialnih mej pomenjal vojno. To je zlasti naglasil tudi Herriot v svojem znamenitem članku v »Démocrate de Lyons«. Debatu v francoski poslanski zbornici je bila naravnost manifestacija proti revizionizmu in ofenzivi. Odločno odklonilo stališče prot vsim poskusom teritorialne revizije, ki ga je zaveza naša država soglasno s svojimi zaveznicem v Mali antanti, je nosi javnosti dobro znano. Niti peti svojega državnega ozemlja si ne damo odvzeti in jo bomo zlahka branili do zadnje kaplje krvi. To smo slovesno izjavili mi, storil pa so z enako odločnostjo isto tudi Čehoslovaki, Rumuni in Poljaki.

Zato nas mora navdajati s strmenjem in ogorčenjem glas iz zavezniške Čehoslovake, ki zavzema napram revizionistični akciji odločno stališče. Gotovo spustujemo misljenja in cenamo svobodo tiska, toda zdi se nam, da bi morale le veljati gotove meje in da se tudi senzacija željno čitajoč ne bi smelo enostrano postavljati nad to in proti temu kar zadeva bitne narodne in državne interese. Jugoslovani dobro vemo, da tudi v Čehoslovaki obstoji gotova klika, za katero je nacionalizem priganano stališče in katera rada zavzema neko blazirano pozvo svetkega arbitra. Niso nam ostali prikriti razni žurnalistični izdelki, ki so po vzgledu znanega Freytagovega »Čenka« — »znam pisati na levo, znam pisati na desno« — z naslodo pobirali najbolj bedeste informacije celo naših emigriranih in njim blizu stojih krogov in so z visokega sodnega stola dajali svoje nauke in nasvete naši državni politiki. Nismo jemali teh nesimpatičnih aroganc tragično, ker smo se zavedali, da jih seriozna češka javnost sama ne smatra za resne in jih odklanja. Ne smemo pa molčati, če tako pisanje tangra življenjske interese našega naroda in naše države, enako kakor interese naših zaveznikov.

To velja o članku, ki je bil objavljen v »Přítomnosti« in v katerem se zavzema stališče, da bi države Male antante ne smele odklanjati revizijskih stremenj in da bi naj skušale »popraviti krivico, ki se je v etničnem oziru storila madžarskemu narodu«. Avtor vidi to krivico v tem, da so se deli sklenjenega madžarskega obmejnega ozemlja pripojili nasledstvenim državam, in tudi, da se proti tej »krivici« ne more uveljavljati noben argument, najmanj pa oni strategični mej, ki je po člankarjevem mnenju prost humbug.

Neverjetno je, da se najde Čeh, češki intelekt, ki se pridružuje bojnemu klicu imperialistne Madžarske: »Justice for Hungary«. Čeh, ki bi hotel dati kos žvega telesa svoje in prijateljske države oni Madžarski, katere je, kakor dokazuje njena lastna statistika, obdržala celo po trianonski pogodbi še preveč nemadžarske zemlje in ki postopno proti svojim slovanskim in drugim manjšinam v posneih mednarodno gretitranem monišinskemu pravu po istih betlarskih metodah, kakor sta jih že pred vojno ožigosala Birson in Seton Watson. O današnjem zatiranju narodnih manjšin v Madžarski je pred kratkim objavila nemška revija »Volk und Reich« ostro kritiko, v kateri prihaja do zaključka, da bo vsak prizadeht narod milih na usodo svojih manjšin, kadar se bo govorilo o spremembi madžarskih mej in da bo prišeljen izjaviti posledice, ki za vsmotavitev Velke Madžarske ne bodo ugodne. Če primerjamo s to resno nemško protovetvijo izjavljajo češkega avtorja v »Přítomnosti«, se moramo prijeti za glavo.

Ali se mož ne zaveda, kako orožje daje sovražnim politikom v roke? Madžarska propaganda ki dela z ogromnimi sredstvi, gotovo ne bo zamudila predložit tega češkega glasu mednarodni javnosti in ga izrebiti za oporo trditi, da odločno odklonilno stališče držav Male antante napram reviziji v lastnem narodu nima temelja in zaslombe. In kako mnenje bo ustvarila o nas v krogih naših zaveznikov, zlasti v Poljski in Franciji?

Saj Potnike bo tak zanimalo stališče tega politika o poljskem koridoru, glede katerega priporoča Franciji, naj izjavi in tudi izjavi popušč desinterese. To se pravi, naj mirno gleda in tolerira, da si Nemčija in eni ali drugi njeni naslovci bistveni del poljske zemlje. In kdo daje pravico temu avtorju, da daje tudi naši državi nasvete, naj ugodni teritorialnim pritenjam Madžarov, češ da je treba oognišča splošne vojne konfagracije reducirati na minimum. Manogrede omenjajo, se je treba čuditi diletantski naivnosti političnega recepta, po katerem se izločijo konflikti s tem, da se sovražnikovim zahtevam kratkoma ugod. Nesimpatične vtisa te publistične modrosti ne more prav nič ublažiti besedičenje o demokratizaciji Madžarske, ki bi se s tako popustljavostjo esecov podprla.

In končno, ali ne velja ista logika, ki jo člankar uveljavlja o prd Madžarom, tudi za postulate drugih, predvsem nemških revizionistov? Kako si neki mož predeavljja češko stališče napram nemški ekspanziji?

Z zadoščentem moramo ugotoviti, da je vsa češka javnost z ogorčenjem odklonila destruktivno pisanje neodgovorne nacionalne publicista. Smatramo pa za potrebno, da tudi Jugoslovani glasno protestiramo proti takim političnim zavajam in da striktno odklanjamo domnevo, da ni misljenje tudi le najmanjšega kroga naših Jugoslovenov soglasna z njihovo vsebino.

Ostavka portugalske vlade

Lizbona, 11. aprila AA. Vlada je podala ostavko.

V TREH DNEH NA MARS

bi bila ustrežajoča. Idealna brzina današnjemu modernemu poslovnemu človeku, ki so mu današnje brzine prometnih sredstev v njegovi nestrpnosti in tempu časa vse še prepočasne.

IDEALNA BRZINA

ki nstrezu modernemu trgovcu in pridobitnikom sploh, je bila doslej dosežena le s sredstvom za hitro in uspešno seznanjanje trdk v kupujočim občinstvom in priporočanje blaga v nakup. Danes n. pr.: naroči moderen trgovec oglas v »JUTRO«, v katerem opozarja na svojo trdko, se predstavi kot dobavitelj raznih potrebščin, opozarja na ugoden nakup teh in onih predmetov in blaga, že drugo jutro čita to po vsej deželi občinstvo, ki tako na najenostavnejši način izve za dobavitelje, za trgovine in za dobavne vire sploh. Časopisni oglas je najdragocenejša pridobitev vsaki trgovini, žal pa je še mnogo trgovcev, ki ne pojmujejo silne učinkovitosti oglasov.

Oglesi v velikonočni številki »JUTRA« bodo svoje priznane uspehe nedvomno potrožili, ker bo velikonočna številka »JUTRA«, ki bo izšla že v soboto zjutraj, kar tri dni v rokah čitateljev, ker zaradi praznikov »JUTRO« v nedeljo in ponedeljek ne bo izšlo.

Če računamo, da so oglesi v posameznih številkah časopisov le en dan aktualni, dočim bodo v velikonočni številki kar tri dni, oglesi pa, dasi bodo toliko bolj uspešni, ne bodo nič dražji in se sprejemajo po običajnih tarifah, znači to znatno pocenitev oglasov.

Opozorjamo na te ugodnosti vse svoje veleocenjene inserente, zlasti pa vse one, ki si hočejo s tako najodličnejšo samopomočjo pomagati iz hudih časov gospodarske krize in jih prosimo, da nam pošljejo svoja naročila za oglaševanje v velikonočni številki »Jutra« najkasneje do petka opokine.

»JUTRO«.

Spor med mandžursko in rusko vlado

Ker Rusija ni vrnila več tisoč vagonov vzhodnokitajske železnice, so mandžurske čete porušile pri Mandžuliju tir

Tokio, 11. aprila. d. Napetost med mandžursko vlado in Rusijo zaradi spora za vzhodno kitajsko železnico se je znatno povečala. Mandžurska vlada je zahtevala od ruske, naj vrne sto lokomotiv in več tisoč vagonov, ki so bili prepeljani iz Mandžurije v Rusijo, vendar pa ruska vlada na to prošnjo ni odgovorila. Zato je mandžursko železniško ministrstvo odredilo, naj se od strani tir pri ruskem obmejnem kraju Mandžuliju, da bi se na ta način onemogočilo ruskim oblastvom obmejno nadzorstvo. To odredbo so preteklo soboto izvršile mandžurske železniške policijske čete, s čimer so onemogočile vsak tovorni promet. Če ruske oblasti ne bodo odnehale, je pripravljena mandžurska vlada za nadaljnje represalije, Ruski uradniki vzhodno kitajske

železnice na obmejni postaji v Mandžuliju so bržkone za povračilo porušenja tira zažrali japonski vojaški vlak, ki bi moral odpeljati iz Mandžulija v Hajlar. Obenem so poizkušali, čeprav zaman, zadržati tudi mednarodni ekspresni vlak, namenjen vzhodu. Mandžurska vlada je energično protestirala proti ruskemu postopanju in ima baje namen aretirati ruske uradnike v Mandžuliju, s čimer bi se spor vsekarj poostрил do skrajnosti. Rusi, ki so zasedaj še vedno gospodari položaja, so odpustili mnogo uradnikov, ki so jih smatrali za naklonjene mandžurski vladi.

Newyork, 11. aprila. s. Po poročilu iz Tokija so japonske čete zasedle Lengkav, močno zgrajeno kitajsko oporišče ob Volikem zidu.

Pretep v rumunskem parlamentu

Bukarešta, 11. aprila. AA. Na snočni seji rumunske poslanske zbornice je prišlo pri razpravi o zakonu o konverziji kmetskih dolgov do višjih prizorov. Poslanec Lupu je izjavil, da se je vlada kompromitirala s škodoto afero in da zato ni upravičena dati na glasovanje nobenega novega zakona. Nato je prišlo do spopadov med posameznimi poslanci. Nekoga poslance večine so pretepli in razbili govorniške tribune. Predsedništvo zbornice je discipliniralo osem poslancev kmetske stranke.

Afera družbe »Tapred«

Zagreb, 11. aprila. n. Policijska uprava je danes obsodila podjetje »Tapred« d. d. zaradi prekršitve čl. 42. uredb o izvrševanju proračuna savske banovine na 1000 Din globe, ki se v primeru, če bi je podjetje ne plačalo, izpremenili v 20 dni zapora, nadalje na plačilo banovinske takse v znesku 46.948.13 Din, za katero je bil banovinska uprava prikažnjana, na trikratno plačilo tega zneska, to je 140.844.39 Din, ter končno na plačilo izrednega prispevka zaradi prevelikega izkoriščevanja državnih in samoupravnih cest v znesku 98.283.70 Din torej na 287.106.22 Din. Sodba je bila izrečena na osnovi stanja, kakor ga je izkazovalo knjigovodstvo podjetja »Tapred« in ga je ugotovil strokovnjak banske uprave. Kriminalni del afera bo imel še nadaljnje posledice pred sodnijo. Zastopnik podjetja »Tapred« je vložil priziv.

Minister Pucelj na Hvaru

Beograd, 11. aprila. p. Minister za socialno politiko in narodno zdravje g. Ivan Pucelj je odpotoval v Split, odkoder je v spremlstvu senatorja dr. Silovića in šefa izseljenškega komisariata dr. Araničkega odpotoval na otok Hvar, da prevzame poslopje, namenjeno za počitniško kolonijo Jadranske stráže.

Iz sodne službe

Beograd, 11. aprila. p. Upokojen je na osnovi čl. 109 uradniškega zakona starešina sreskega sodišča v Žužemberku Gustav Gale. Na njegovo mesto je imenovan dr. Matija Lavrenčič, doslej starešina sreskega sodišča v Kočevju. Za starešino sreskega sodišča v Kočevju je postavljen dr. Fran Česarč, doslej sodnik v Kočevju.

Gangsteri ne mirujejo

Chicago, 11. aprila. Ameriški tihotapci alkohola so začeli krvavo konkurenčno borbo zoper prodajo piva. Včeraj je bil na eno izmed največjih pivovarov v Chicagu izvršen bombni atentat, ki je povzročil veliko opustošenje. Ravnateljstvo pivovarne je mnenja, da so vržili bombe lastniki lokalov, ki po ukinitvi prohibicije niso takoj dobili zadostne zaloge piva. Policija pa zaseduje tudi sledove, ki vodijo v čikaško podzemlje. Policija je mnenja, da se bo v Chicagu najbrže sedaj pričela serija sličnih nasilij, s katerimi bodo skušali zločinci preplašiti pivovarne in jih prisiliti k plačevanju odkupnin.

Splošna železničarska stavka na Irskem

Dublin, 11. aprila. AA. Železničarska stavka, ki je doslej prizadela samo irsko južno železnico, se je raztegnila na vse irske železnice.

Iz magistratnega gremija

Ljubljana, 11. aprila.

Na današnji seji magistratnega gremija je bilo podeljenih nekaj koncesij za buffete. Elvi Schanta se dovoli v njenom pansionu v nebotičniku prodaj brezalkoholnih pijač. Odklonjena je bila prošnja za druge slaščičarje, da bi smeli njem člani prodajati sledelo na stanih prostorih.

Albinu Hrastarju se odstopi mestni svet ob cesti Dveh cesarjev v najem za 1500 dinarjev na leto. Razen trdkom je bilo dovoljeno, da smejo postaviti pred svoje lokale stojala za kolosa, za kar morejo plačati po 100 Din na leto priznvalnice.

Oddana so bila razna dela v Delavskem domu. Slikarska dela bo izvršila rumnska Speletiš, plesarska Josip Marn in Hlebič, steklarska dela se ponovno rapišejo, parkete bo dobavila tvrdka Puk, platnene zavesa pa tvrdka Sever. Ključavničarska dela bosta izvršila Rudolf Geyer in Jugoslav.

Nadlaja je gremij podelil celo vrsto gradbenih dovoljenj za razne manjše prizideve in adaptacije. Izmed večjih stavb je omeniti enodružinsko vilo Fr. Oblaka ob Cesti na Rakovnik in pritično hišo Antona Modica ob Ljansk cesti. Tobačni tovarni se iz estetskih razlogov odkloni prošnja za napravo ozračja ob Tobačni ulici; enako je bila odklonjena nameravana zgradba trgovskega lokala tvrdki J. Knez na Celovški cesti št. 61. — Jakob in Marija Skof nameravata zgraditi dve pritični hiši (dvočka) v Gerbičevi ulici. Odklopitev se odloži, dokler občinska uprava ne dovoli parcelacije. — Francu Bonofu se podelila stavbno dovoljenje za zgradbo tovarniškega objekta v Čopovi ulici za dve leti. — Ela Mathian se zaradi hiše v Podjanski ulici. — Ivan Podboj sme napraviti izločbeno okno pri trgovini na Sv. Petra cesti pod pogljam, da ne sega preko 15 cm v cesto. — Franc Turkman bo nadzidal eno nadstropje pri hiši na Erjavčevi cesti 4a; Bruno Belantič se podeli načelno dovoljenje za zgradbo parcele št. 128 kat. občina Sv. Šiška pod pogljam, da odstani svet za regulacijo Sv. Jerejeve ceste. — Inž. Dukić in inž. Stern bosta zgradila blok ob Puharjevi ulici s petnadstropno stavbo, za kar sta prejela dovoljenje druge instance.

Smrt zloglasnega hajduka

Cetinje, 11. aprila. p. Na albanski meji v bližini Skadra je albanska obmejna stráža ustrelila »zloglasnega« žrnogorskega hajduka Petra Pekića, ki je bil strah in trepet vse tamošnje okolice. Hajdukoval je že od l. 1918 in so se ga povsod bali zaradi njegove krvoločnosti. Obmejna stráža ga je zasačila, ko je hotel s tihotapskim blagom prekorčiti mejo. Ker na pozive ni obstal, ga je strážnik ustrelil.

Vremenska nanoved

Zagrebska vremenska napoved za danes: Spremenljivo, oblačno, zmerno toplo, precej etalno. — Situacija včerajšnjega dne: Nad Južno Evropo prevladuje še vedno visoki pritisk, tigar področje je prišlo sedaj prodirati v notranjost južneevropskih polotokov. Na vzhodu je nekoliko padel, Severno in Vzhodno Evropo prekriva relativno nižji pritisk. V naši državi je pritisk padel za 0.1 do 4.5 mm, posebno v vzhodnih krajih, manj v zapadni Hrvaški. Temperature so narasle za 1 do 8 stopinj, v centralnih delih države in na severu.

Dunajska vremenska napoved za sredo: Prehodno precej jasno in toplo. Splošni izgledi: nestanovitno vreme.

Naši kraji in ljudje

Slovo Maribora od škofa dr. Andreja Karlina

Slika kaže, kako je sprejeto, obdan od tisočglave množice, krenil z Glavnega trga proti mostu, da se je potem skoro celo uro pomikal do magdalenskega pokopališča, kjer je zadnje počivališče priljubljenega cerkvenega dostojanstvenika in zgledega narodnjaka dr. Andreja Karlina.

Hotel za revne otroke

Hotel Tivoli bo v kratkem preurejen v moderen otroški dom in zavetišče.

Ljubljana, 11. aprila.

Kakor je »Jutro« že nekajkrat poročalo, je mestna občina ljubljanska že pred dobrim letom zasnovala načrt, da hotel Tivoli preuredi v moderen otroški dom, v katerem bi revni ljubljanski otroci, predvsem otroci brez staršev in brez doma, dobili stredo, hrano in vzgojo in ki bi za čez dan nudil udobno, prijetno zavetišče tudi vsem onim številnim otrokom, katerih matere in očete so po ves dan zaposleni izven hiše in ki so na ta način od jutra do večera preveč prepuščeni samim sebi. Ta načrt je mestni občinski svet v načelu že lani sprejel. Hotel Tivoli je bil v mestnem gospodarstvu stalno pasivna postavka. Zgrajen je bil v našem gorenskem slogu, da bi sredi prirodnih lepe okolice pod gozdom zlasti privlačil tuje. Pa ta zamisel se ni obnesla, niti hotel niti restavracija nista zadovoljivo uspevala. Ker ni bilo tujcev, je hotel oddajal sobe podnajemnikom — zlasti se je v Tivoliju naselilo mnogo ruskih emigrantov — kar je v prejšnjih letih v dobrini meri odpomoglo stanovanjski tiski. Zaradi večjih popravil, ki so bila v hiši stalno potrebna, je občina imela s hotelom velike izdatke. Če pa že naj neko mestno podjetje nekaj velja, naj se to podjetje tudi kakorkoli rentira. Iz tega razloga se je vodstvo mestne občine odločilo, naj se hotel Tivoli posveti socialnim, humanim namenom.

Mestna občina žrtvuje precejšen del svojega socialnega proračuna mladinskemu skrbstvu. Ker v teh časih ni mogoče misliti na gradbo otroškega doma, bo uporaba hotela Tivoli v ta namen za nekaj časa lahko prav lepo ustrezala potrebi po tem važnem socialnem in vzgojnem zavodu. Dom v Tivoliju bo prirejen za bivališče 150 otrok. Mestni gradbeni urad je pripravil načrte za preureditev. V kratkem se bo sestala komisija, ki bo sprejela tozadevne sklepe, katere bo potem še odobril mestni občinski svet.

Še odmev šenčurskih dogodkov

Dve obsodbi pred malim senatom

Ljubljana, 11. aprila.

Danes ob pol eni popoldne se je vršila pred malim senatom deželnega sodišča obravnava proti 1909. rojenemu Francu Zunu iz Moš pri Smledniku in proti 20letnemu Ferdinandu Novaku, posestnikovemu sinu iz Trboja, in sicer zaradi znanih dogodkov v Šenčurju in v Hrastju. Razpravo je vodil s. s. Kralj, votanta sta bila s. o. s. Javoršek in s. o. s. Verbič. Obtožbo je zastopal državni tožilec dr. Ogoreutz, oba obtožena pa je zagovarjal dr. Miha Krek. Pri obravnavi je bilo navzočih več mož in fantov iz domačih krajev obtoženec.

Obtožnica navaja, da sta Novak in Zun o priliki znanega shoda poslanca župnika Barleta v Šenčurju den 22. maja l. l. s silo hotela ovirati službujočo orožnike, ki so pri shodu intervenirali, in je Novak vrgel kamen na orožnike, ki so se nahajali med množico, Zun pa je metal kamenje na orožnike, ki so stali ob vhodu na Gasperlinovo dvorišče, kjer se je shod vršil. Novak sam pa je še posebej obtožen, da se tedaj ni hotel odstraniti, ko so orožniki pozvali množico, naj se razide. — Oba obtožena sta pri obravnavi zanimala inkriminirana dejanja in sta izjavila, da sta glavni obremenilni priči Franc Bizjak in Luka Volk, nasproti njima sovražno razpoloženi.

Zaslišani sta bili priči Volk in Bizjak, ki je medtem vstopil v orožniško službo. Oba sta poznala navedbe obtožnice. Nato so bile prečitane izpovedi drugih prič, ki jih je predlagala obramba in ki so skušale izpodbiti verodostojnost obeh glavnih prič. Po govornih drž. tožilca, ki je navajal, da so trditve obtožnice dokazane, in zagovornika, ki je plediral za oprostitev, je sodišče spoznalo Franca Zuna za krivega, da je v Šenčurju metal kamenje na orožnike, in ga po §§ 128 in 129 k. z. obsodilo na dva meseca navadnega zapora, Ferdinanda Novaka, pa zaradi nepokorščine orožnikom na 120 Din denarne kazni. Novaku se kazen odloži za dve leti. Oproščen pa

je bil krivde, da bi bil tudi on metal kamenje. Za Zuna je dr. Krek prijavil revizijo in priziv, Novak pa je sodbu sprejel.

Najdražji beograjski pogreb na dolgu

Beograd, 11. aprila.

Nesrečna milijonarka Draga Mitrovičevička beograjski javnosti ne da miru. Nekdaj jo je razburjala s svojim velikim čudstvom, posebej pa še s svojo brezprimerno skopostjo, njena žalostna smrt je še danes velika uganka, pri njenem pogrebu, ki je bil najdražji, kar jih pomnijo stari Beograjčani, pa je bilo potepanih in osuvarnih v nepregledni množici radovednežev mnogo ljudi. Senzacija tega pogreba pa je pokazala sedaj svojo čudno, seveda nič manj senzacionalno plat. Ves razkošni pogreb z najdražjo krsto vred namreč še ni plačan in nihče ne ve, kdo ga bo plačal. Posebno senzacijo tvori seveda tudi borba za zapuščino, o kateri pa tudi ne bodo mogli še tako kmalu dognati, koliko prav za prav znaša.

Te dni so se po Beogradu raznesle vesti, da so ostanke nesrečne starke preložili iz dragocene krste, ki je bila dolga leta v skladišču pogrebnega zavoda, ker si nihče ni mogel privoščiti tako dragocene zadnjega bivališča, v navadno slabo otesano in nepobarvano krsto, ki je zadnje počivališče največjih revežev. To sicer ni res, res pa je, da leži truplo čudne starke v neplačani dragoceni krsti. K pogrebnemu zavodu »Concordia«, ki ga vodi g. Dragoljub Savič, so prišli malo pred pogrebom neki sorodniki milijonarka ter zahtevali najboljšo, najslavesnejšo in najdražjo. Ko jim je g. Savič pokazal krsto za 60.000 Din, so rekli: Dobro! — in s tem se je mož tu di smatral za pobleščenega, urediti vse ostalo za najrazkošnejši pogreb.

Pogreb je bil končan, govorice o njem so se polegale, pri »Concordiji« pa se ni nihče zglasil, da bi poravnal račune, ki presegajo vrednost lepega posestva. Računi, ki jih je pogrebni zavod pošiljal onim, ki so se pri njem zglasili kot naročniki najdragocenejšega pogreba, pa so bili vsi vrnjeni s pripombo, naj se pogrebno društvo obrne na one, ki bodo podedovali vse premoženje milijonarka.

Tako bodo sedaj tudi neporavnani pogrebni stroški priključeni zamotanim pravdom o zapuščini čudne starke, ki bi zaradi vsega tega gotovo uživala v svoji škodoželjnosti, s katero je tekom svojega čudnega življenja napravila mnogo jeze in skrbi sorodnikom in drugim ljudem.

Pri prehajanju, hripi, vnetju v vratu, oteklih mandljah, živčnih bolečinah, trganju v udih storite dobro, če poskrbite za vsakdanje izpraznjenje črevesa s tem, da popijete pol čaše naravne »Franz Josefove« grenčice. Po sodbah univerzitetnih klinik se odklikuje »Franz Josefova« voda radi sigurnega učinka pri prijetni uporabi. »Franz Josefova« grenčica se uporablja v vseh lekarnah, drogerijah in specializiranih trgovinah.

Kričec primer podvjanosti

Novo mesto, 11. aprila.

Novomeško sodišče se je včeraj spet bavilo z značilnim primerom podvjanosti, ki se tako široko širi po naših vaseh. Obravnava je krvav dogodek, ki se je izvršil letos v noči 25. januarja ter se zasnova v okoliščinah, ki nikakor ne bi smele biti vpletene med kake divjaške izgrede.

Uglezni dolenski rodoljub, posestnik in gostilničar Jože Drenik je ležal na mrtvaškem odru in so se v njegovi hiši k običajnemu čuvanju mrlja zbrali fantje in dekleta iz okoliških vasi. V hišo, ki je bila po običaju vso noč odprta, so seveda prihajali mnogi fantje tudi iz gostilen. Svojo objestnost so hoteli stresti nad nekim vajencem, za katerega pa se je zavzel kovaški pomočnik Mirko Verbič iz Bršljina, ki se je že tedaj zavedal, da se bodo objestni fanti znesli nad njim. Ze v hišo so mu grozili in ko so se okrog 3. zjutraj odpravljali, so se najprej že pred hišo prekalili med seboj, potem pa so se složno odločili za zasledovanje Verbiča. Dohetli so ga na vsakem mostu par korakov od njegovega doma ter se zakadili vanj. Verbič, ki je videl, da ga hočejo napasti z noži, se je med tekom sam vrgel na tla, da bi se umaknil naperjenim udarcem, napadali pa so ga obkolili in 24letni Franc Potocar ga je dvakrat z nožem sunil v hrbet. Rani sta bili zelo nevarni in so Verbiču komaj rešili življenje v kandijski bolnišnici. Napadalec se je potem še vrnil pred Drenikovo hišo, da bi se še tam s kom sprijel in stregel. Z nožem je ranil tedaj

CEL TRAVNÍK V PRALNEM KOTLU!

Kakor spravi solnce, kadar belimo perilo na travniku, na milijone kisikovih mehurčkov skozi mokro perilo, prav tako potisne Radion na milijone kisikovih mehurčkov s čistilno peno mila vred že med pranjem skozi tkanino. Veliko bolj zanesljivo in hitro postane na ta način perilo snežno-belo in čisto!

Schichtov RADION

DELUJE V KOTLU KAKOR SOLNCE NA TRATI

R.2.2-33

še dva druga fanta. Pred sodniki, se je kakor je pri takih krvavih izgredeh že običajno, zagovarjal z vinjenostjo in je bil obsojen na 6 mesecev in 7 dni strogega zapora ter na plačilo bolniških in drugih stroškov svoje žrtve.

Slaboumni požigalec

Zagorje, 11. aprila.

Povzročitelj požara v Prhovcu je slaboumni berač, ki je že spravljen na varno. Naslednji dan po požaru so vaščani postali pozorni na okrog 40letnega, šepajočega berača, ki si je nekatere hiše ogledoval s čudno pozornostjo. Prenočeval je v hlevu pri posestniku Čerinu v Izlaskah in okrog 11. ponoči je gospodar slučajno opazil, kako smuljivi tujec pri hlevu prižiga butaro drv. Njegovo početje so gospodar in sosedje opazili baš v skrajnem času, kajti ogenj se je dvigal ze blizu strehe. Ko so požigalca prišli, je zmedeno pripovedoval, da se je hotel samo malo pogreti.

Ko so nevarnega človeka privedli na orožniško postajo, je takoj priznal požig v Prhovcu. Ko so ga vprašali, zakaj je zažgal, ko mu ni vendar nihče storil kaj zalega, je dejal, da mu je cigareta padla v seno in si je mislil, naj le gori, ker je mrzlo in ker bo tako »luštno« gledati, ko bodo vsi zbegani letali sem in tja in bo tako pokalo in prasketalo tramovje. Povedal je tudi, da je doma s Kočevskega, da mu je ime Jože Tomič ter da je že neke pri Kočevju zažgal neko hišo, ker je to pač tako »lušno«. Mož je govoril čudno kočevsko mešanico nemškega in slovenskega jezika, omenjal pa je tudi, da mu je dobro znan kraj D. M. v Polju. Iz tega bi se dalo sklepati, da je bil najbrž že nekdaj v blaznici. Pri njem so našli okrog 10 polnih in nekaj praznih skafic žgigalic. Nevarnega človeka so odpeljali v zapore litjskega sodišča. — Pri gašenju požara v Prhovcu se ni nihče opekel, kakor se je domnevalo v prvi razburjenosti.

Nezgoda z orožjem

Ljutomer, 11. aprila.

V družini cvenškega župana g. Roškarja se je v nedeljo zjutraj odigral krvav dogodek, ki bi lahko imel še hujše posledice. Oba roditelja sta bila odšla v Ljutomer k maši, doma pa so bili le otroci: 18letni Ludvik, 17letni Adalbert, 15letna Marta in še manjši, ki so se nekateri pripravljeni, da odidejo tudi v cerkev. Ludvik je nekaj stikal po nekem predalu, kjer je našel star samokres na boben, kalibra 9 mm. Misleč, da ni nabit, je parkrat pritisnil na jeziček; ko pa je nameril na se-

stro Marto, češ, zdaj te pa bom, je počel strel, ki je zadel dekle na desni strani tilnika. Prestrašen je odhitel takoj po pomoč; spravili so ranjenko z vozom v Ljutomer in potem z avtom v ormoško bolnico, kjer so ji odstranili kroglo, ki je bila obitela na levi strani tilnika.

Sreča je bila, da se je dekle, ki je učenka 4. razreda meščanske šole, v trenutku, ko je brat nameril na njo, obrnila v stran, drugače bi ji bila krogla prebila žilo odvodnico ali pa ranila hrbtenico. Zdjaj se zdravi doma in je izven nevarnosti. Vsem pa bodi ta dogodek v svarilo, da treba posebno s strelnim orožjem ravnati previdno in se predvsem prepričati, ali ni morda nabit.

Ogromen proces: 2700 prič

Banjaluka, 11. aprila.

Kaj takega še ni bilo ne samo v Banjaluki, temveč tudi ne niti v naši državi niti tako kmalu kje drugje. Proces, kazenski, zaradi poverljivega, kjer mora sodišče v preiskavi zaslišati okoli 2700 prič, dočim jih bo na glavni razpravi, ki se bo vršila tamle v jeseni, ako dotlej preiskovalni sodnik dokonča svojo ogromno nalogo, pa okoli tisoč. In stvar sama ni niti tako ogromna.

V lanskem poletju se je v Kotor Varoši, v tamošnji sreski pomožni ustanovi razkrila poverba. Poneverjenega je bilo nad 250.000 Din državnega denarja in krivec je bil v uradu te ustanove nameščen vezbenik Abdulah Dizdarevič, ki pa je izginil. Dizdarevič je vse smatral za kar najpoštenejšega človeka in sam tedajni sreski načelnik je imel kar največje zaupanje vanj. Ko pa je prišla kontrola, ki naj bi bila pregledala poslovanje v ustanovi, pa je Dizdarevič pognel in sreski načelnik je tako doživel zelo neprijetno razočaranje. Pregled blagajne je v prvem trenutku ugotovil okoli 100.000 Din primanjkljaja, ki pa je no točnejši preiskavi narasel nad 250.000 Din.

Dizdarevič se je skrival v Doboju, kjer je čakal ugodnega trenutka, da bi pobegnil v Italijo. Toda zasledili so ga v Doboju in zaprli. Preiskava se je pričela, pa je poleg poneverbe v sreski pomožni ustanovi prišlo na dan še cel kup drugih Dizdarevičevih grehov. Ugotovilo se je, da je Dizdarevič ponarejal prejeme na račun plačanih kazni za gozdne prestopke in tako poveril nad 200.000 Din. Da se točno ugotovi ta poverba, bo preiskovalni sodnik banjaluckega okrožnega sodišča — to ogromno delo je poverjeno dvema sodnikom — zaslišal okoli 2700 oškodovanih kmetov v kotvaroškem s-szu.

LJUBAVNI ROMAN DVEH MLADIH SRC NA TELEFONSKEM VODU PARIZ - BERLIN!

HALO, HALO! TU PARIZ!

Nežna, pitkantna in razvedrila polna veselolga

Očarljivo lepim nočem na Montmartru sledi komedija ljubosumnosti. — Zbavno življenje dveh svetovnih veličan — Pariza in Berlina — tvori ozadje življenjskega romana mlade pariške telefonistke in šarmantnega Berlinčana.

WOLFGANG KLEIN

KARL STEPANEK

Danes ob 4., 4/8. in 10/10. zvečer.

DANES ZADNJKRAT!

Elitni kino Matica

Telefon 2124

Josette Day

kot telefonistka v pariški telefonski centrali.

KULTURNI PREGLED

Obisk pri Karli Bulovec-Mrakovi

Gospa Karla Bulovec-Mrakova se je pravkar vrnila iz tujine, kjer je razstavljala v Parizu, Londonu in Pragi z uspehi, kakršnih ne beleži menda še noben slovenski umetnik. Ustavil sem se torej pred nekaj dnevi pri njej. Ljubezno me je sprejela.

Med pogovorom mi je kazala reprodukcije in fotografije portretov in začudil sem se, kako se razlikujejo dela, ki jih je ustvarjala v Parizu, od onih, ki jih je delala v Londonu. Prijazno mi je pojasnila: »Portret je po mojem prepričanju najobjektivnejša umetnost, vsako mesto pa ima svojo atmosfero in tako dobe tudi portreti, delani v Parizu, svojo posebno nianso in ne bo jih težko ločiti od onih, ki sem jih delala v Pragi.«

»In kje ste se najbolj počutili?« Če se ne motim, ste pravkar izrekli, kako svobodni in velikopotezni so v kompoziciji t-le portreti. Veste, kje so nastali — v Zagrebu. Zagreb imam silno rada.

»Kaj smatrate za bistvo portretne umetnosti?«

»Na taka vprašanja je prav za prav težak odgovor. Teoretiziram pa še celo nerada — umetnik ni zato tu, da bi o umetnostnih vprašanjih govoril, ustvarja naj.«

»Kolikor vem, je bil nekoč pri nas v nekih krogih velik odpor napram vašemu na-

činu dela; daei opažam, da ste marsikaj pridobili, ste vendar ostali zvesti sama sebi. Kdor je videl kdaj kako Vaše delo, bo gotovo med tisoč tujih del takoj spoznal Vaše. Glejte, kljub vsemu temu tako novemu in svojskemu pojmovanju so Vas sprejemali po svetu, če sodim po kritikah, kar navdušeno.«

»Najbližje so prišli moji umetnosti, po doedanjih izkušnjah eodč, židje in Američani. Z velikim veseljem sem spoznala, da moje delo ni tuje bratom Srbom. Kako ugodno je sprejel mojo razstavo Zagreb, pa itak veste.«

»Kateri ljudi ste najrajši portretirali?«

»Tiste, o katerih si mislim, da prenešajo, če se prednje postavi popolnoma objektiven ogledalo, z eno besedo, tiste, ki so dovolj močni, da se vidijo take, kot so...«

»Takšnih ljudi, se mi zdi, je malo.«

»Prav imate. Malo jih je. Toda vsi tiesti, ki vedo, kaj hočejo, se tudi sami poznajo. Meni končno gre le za take ljudi, kajti predvsem tako so karakteristika naše dobe. Po doedanjih izkušnjah so mi vsi pomembnejši portretiranci trdili, da jim bodo moji portreti zaslemba ob težkih urah njihovega življenja. Mislim, da so sliče izjave značilne za bistvo portretne umetnosti, kot pa še tako učena teorija.«

»In Vaši načrti, gospa?« Tu se je gospa Mrakova razvnela. »Moji načrti?« Rada bi

portretirala vse naše ugledne ljudi, ki so v kakršnemkoli oziru karakteristični za ta čas. — z eno besedo, hotela bi zajeti celo dobo!«

»In Vaše velike kompozicije, o katerih niste v tujini nič manj uspeli kot s portreti?«

»Kadar bo zanje sila, bodo tu, toda zaenkrat mi je ta ideja o portretih, ki bi zajeli vse naš čas, najbližja mi se mi zdi trenutno tudi najkonkretnjša.«

»Boste kaj kmalu razstavljali?«

»Čim izvedem svoj načrt.«

Poslovil sem se. Ta mlada, odlična, genialna žena napravila je v svoji malobesednosti in jasnosti vtis človeka, ki ve kaj hoče, kam gre. Spomnil sem se, kako mi je pred štirimi leti omenila svojo namero, da bi razstavljala v Parizu, Londonu in Pragi. Dasi sem verjel njeni odločnosti, sem skoro podvomil, ko se ni zanimala nikakoli javna neprivatna stipendija. Odšla je in kljub vsem, skoro nepremostljivim težavam je dosegla svoj cilj.

Milan Zadnek

F. X. Šalda o sodobni književni kritiki

Največji češki kritik in esejist F. X. Šalda je objavil v aprilem zvezku »Šaldovega Zapisnika« besedilo predavanja o sodobni kritiki, ki ga je imel nedavno v radiu. Tj — kakor posnemamo po »Lid. Novinah« — razvija med drugim naslednje misli:

Šalda deli umetnostno kritiko na tri glavne tipe: prvi je klasični dogmatični tip, ki

je vtelesen v Lessing; romantični peihološki tip zastopa Saint Beuve — ta tip razlaga pesnika s človekom; tretji tip pa je oni, ki se mu (morda pod vplivom Croce in Diltheya) z navdušenjem prikrita tip Šalda: namreč strukturalni. Kritika tega tipa škoda »rekonstruirati pesnikov stvarjalni proces, spoznati njegovo višjo zakonitost in tipičnost, prehoditi s pesnikom vso pot ustvarjanja od spočetka do završitve in imeti na tej poti v roki svoj duhovni kompas.« Tako nastane iz kritike znanstvena disciplina. Veda o umetnosti. Šalda pa mimo take kritike priznava tudi ono, ki sluzi konkretnemu življenju, ki skuša življenje v naprej dojeti in zaslutiti njegove bodoče možnosti, kritiko, ki potemtakem izvršuje družbeno funkcijo. Čeprav je taka kritika nižja od stvarjalne kritike, kakor je bila zgoraj označena, ima silno odgovornost. Nje izvrševalec bodi trdno oborožen z moralno značajnostjo.

Šalda zanimivo raziskuje, koliko je kritik v tem socialno-moralnem udejstvovanju generacijski, odnosno nadgeneracijski pojav in koliko ume uganjati sodbo prihodnjih rodov. Šalda tudi lepo razlaga Sainte-Beuveve besede, da kritik ni nič drugega kot idealiziran čitatelj. O tem piše: »Toda to ni tako lahka reč, kakor bi se morda zdela. Vsak izmed nas je zelo zamotana besedica v knjižici božji. Prečitati nas, navadne besedice, je kaj težka naloga, kamoli prečitati nadpovprečne talente in genije! Zanje je včasih treba kar celih stoletij. Naj navedem domači primer: Vretniki so Macha kaj malo znali čitati. Kako elabo so ga brali, kako napačno

razumeli! Nastopilo je mlado pokolenje in že so ga čitali bolje. A mi mislimo o sebi, da ga čitamo in razumemo boljše kakor so ga naši očje. Ali pa smo ga do konca spoznali? Ali smo ga do konca spoznali? Ne upam se tega priznati. Dokler pesniško delo živi, dokler je čitano, ga spoznavajo vedno znova in drugače: dejal bi, iz drugačnega srčnega hrepenenja in drugačnega domišljije novih rodov. Če bi ne prišel poetizem, nam nekatere strani Machovega genija ne bi bile tako jasne, kakor so nam danes. Prečitali smo jih pri vihrajočih plamenicah ali pri prasketajočih raketah poetizma, kakor jih je zažgal do danes: v njegovi osvetli, z njegove perspektive.«

Louis Adamič, »Smeh v džungli«

Avtobiografija ameriškega izseljenca. Poslovenil Stanko Leben. Ljubljana 1933. Izdala Tiskovna zadruga. 416 strani v 8°. Cena: broš. 90 Din, v platno vezana 120 Din.

Tiskovna zadruga je pravkar izdala že drugo knjigo našega rojaka Louisa Adamiča, ki je prvi izmed ameriških priselencev iz slovenskih dežel vstopil v ameriško literaturo in postal znan širom Zedinjenih držav. Ze s spisom »Dinamite je Adamič vzbudil pozornost ameriške kritike, a »Smehom v džungli« pa je bil končno priznan in deležen pohvalnih kritik nekaterih vodilnih kritikov in pisateljev. James Stevens pravi o tem spisu, da je »velika knjiga«, pisatelj

Domače vesti

• Minister g. dr. Albert Kramer je v nedeljo odpotoval na štirinajstodnevni odmor in ga v tem času ne bo niti v Beogradu, niti v Ljubljani. Toliko v vednost onim, ki so se v zadnjih dneh pisмено obračali nanj.

• Dom kralja Aleksandra v Zemunu. Mestna občinska uprava v Zemunu je odobrila proračunsko vsoto 2.880.000 Din za gradbo Doma kralja Aleksandra v Zemunu. Z gradbenimi deli pričnejo prihodnji mesec.

• Osebnost. Dr. pravni izpit za pooblaščenega inženjera je napravil v Beogradu s prav dobrim uspehom g. inženjer Marjan Cihna, sin ravnatelja Ljubljanske mestne elektrarne v pokopju.

• Upokojitev v davčni službi. Trajno sta upokojena davčna inspektorja Josip Tajnik pri davčni upravi v Kranju in Lovro Kuharič pri davčni upravi v Ljubljani.

• Hrvatski turisti na naših planinah. Hrvatsko planinsko društvo »Ranolist« priredi v velikonočnih praznikih za svoje članke skupni izlet na Grinovec. Udeleženci se odpravijo iz Zagreba v soboto popoldne, vrnejo pa se v ponedeljek ponoči.

• Angleški študenti v Dalmaciji. V Šibeniku je priselila večja skupina angleških študentov v spremstvu profesorjev iz Šibenika bodo nadaljevali potovanje do Boke Kotorske.

J. MAČEK

Ljubljana, Aleksandrova c. 12

največja izbira površnikov
in obleke za gospode ter deco.

• Potovanje po Jadranu. Jadranska plovnitva je za potnike po Jadranu uvedla znatno znižane cene za izlete iz Splita do Dubrovnika in Boke Kotorske. Po znižani ceni bodo vozili parobроди »Prestolonaslednik Petar«, »Jugoslavija«, »Ljubljana« in »Zagreba«.

• Siromaki — prihodnja zima — Rdeči križ. Ko je lani zima imela v smu začetki zimsko obleko, perilo, obutev, posteljno zamenjavo in pomladno, je Ljubljanski Rdeči križ po dnevniki prošil, da bi nikdo nobenega še tako obrabljenega kosa ne zavrgel. Vsekar dobroto prebivalstva Ljubljane je tem prošnji ustreglo in Rdeči križ je lani na nabirali dan v maju na izposojevalni tovarni avtomobile nabral po vseh mestnih okrajih toliko že pripravljeneh daril, da je mogel v letošnji zimi gorke običaji in obuti nad dva tisoč tri sto ubožnih. Pobriralna akcija na korist Ljubljanskim siromakom in brezposelnim, ki se je zaradi socialnega čuvstva v Ljubljani, da je izposojevalni zgradil mnoge dosti večje in bogatejše kraje naše države razveljavila, da je izposojevalni zgradil mnoge dosti večje in bogatejše kraje naše države razveljavila, da je izposojevalni zgradil mnoge dosti večje in bogatejše kraje naše države razveljavila.

• Naš tobak v tujini. Iz Splita poročajo, da je predčerašnjim s parobrodom »Predsednik Kopačević« bilo odposlano trideset vagonov tobaka na Poljsko. Pred štiri dni je bil na lani ob premieri prekrasni vosek, ki je bil na lani ob premieri prekrasni vosek, ki je bil na lani ob premieri prekrasni vosek.

• Zlostna smrt stare reve. V neki šupi v bližini kolodvoza v Zapršiču so našli truplo stare beravice, ki je že razpadalo. Kakor so zdravniki ugotovili, je beravica že pred tedni umrla od srčne kapi.

• Pregled invalidov. Kakor poročajo iz Beograda, je oblastni odbor vojnih invalidov sklenil, da se bo brezplačno vršil pregled vojnih invalidov in njihovih družin.

• Kdor kupuje Ciri Metodove razglednice, podpira družbo, domače umetnike in domačo obrt.

• Obledele obleke barva v različnih barvah in plisiru tovarna Jos. Reich.

• U. F. nogavice v veliki izbiri na drobno in debelo pri Karlu Prelogu, Ljubljana.

• Občni zbor Slovenskega planinskega društva (osrednjega društva) v Ljubljani bo v četrtek 27. t. m. ob 20. v dvorani Delavske zbornice. Dnevni red zborovanja: poročila predsednika in tajnika, obračun, poročila računskih preglednikov, program bodočega dela, proračun, volitve, imenovanje delegatov, samostojni predlogi in raznoterosti. Samostojne predloge je v smislu društvenih pravil treba poslati osrednjemu društvu najkasneje 8 dni pred obnim zborom.

• Iz migracijske statistike za leto 1932. Izseljenki komisarjat v Zagrebu je sestavil zanimivo poročilo celokupne migracijske statistike kraljevine Jugoslavije za leto 1932. V prekomorske države se je v preteklem letu izselilo 2454, to je za 2354 oseb manj kakor v letu 1931. Iz dravske banovine se je izselilo 339 oseb. Največ naših rojakov se je izselilo v Zedinjene države Severne Amerike in sicer 1403 oseb, v Kanado 494, v Argentino 264, v Chile 97, v Avstralijo 83, v Uruguayu 44, v Novo Zelandijo 38, v Bolivijo 18, v Brazilijo 10, v Južno Afriko pa 7. Vrnilo pa se je iz prekomorskih držav v preteklem letu 6031 oseb, največ 2491 v sasko banovino, v dravsko banovino pa 708. Največ naših rojakov se je vrnilo iz Zedinjenih držav Severne Amerike in sicer 3265 oseb, iz Argentine 1078, iz Kanade 1057, iz Brazilije 179, iz Avstralije 133, iz Uruguaya in Nove Zelandije po 59, iz Chile 50, iz Južne Afrike 17, iz Kube in Paname pa po 8 oseb.

• Tragedija in slava Srbije. Prosvetno ministrstvo je profesorju ženskega učiteljskega v Novem Sadu, Radenu Stankoviću podelilo dovoljenje, da sme svojo sliko »Tragedija i slava Srbije« razstavljati v vseh krajih Jugoslavije. Dovolilo se mu je tudi nabiranje prispevkov pri rodoljubih, da bi mogel dovesti svoje delo. Ideja slikarja je bila, da v tej sliki predstavi celo zgodovino Jugoslavije od Kosova do konca svetovne vojne.

• Naš tobak v tujini. Iz Splita poročajo, da je predčerašnjim s parobrodom »Predsednik Kopačević« bilo odposlano trideset vagonov tobaka na Poljsko. Pred štiri dni je bil na lani ob premieri prekrasni vosek, ki je bil na lani ob premieri prekrasni vosek, ki je bil na lani ob premieri prekrasni vosek.

• Zlostna smrt stare reve. V neki šupi v bližini kolodvoza v Zapršiču so našli truplo stare beravice, ki je že razpadalo. Kakor so zdravniki ugotovili, je beravica že pred tedni umrla od srčne kapi.

• Pregled invalidov. Kakor poročajo iz Beograda, je oblastni odbor vojnih invalidov sklenil, da se bo brezplačno vršil pregled vojnih invalidov in njihovih družin.

• Kdor kupuje Ciri Metodove razglednice, podpira družbo, domače umetnike in domačo obrt.

• Obledele obleke barva v različnih barvah in plisiru tovarna Jos. Reich.

• U. F. nogavice v veliki izbiri na drobno in debelo pri Karlu Prelogu, Ljubljana.

Iz Ljubljane

• 100 letnica rojstva najpomembnejšega hrvaškega skladatelja Ivana pl. Zajca proslavi pevsko društvo »Ljubljanski Zvon« 24. t. m. ob 20. v franciskanski cerkvi z oratorijskim koncertom, na katerem bo izvajalo skladateljev oratorij »Oče naš« za soli, mešani zbor, orkester in orgle in kantato »Uskrsnec« Isusovec za sopransko solo, mešani zbor, orkester in orgle. Kot solisti bodo sodelovali: Speleka Ramakova, operna pevka in članica »Ljubljanskega Zvona« (sopran), Nuša Španova-Kretfova, operna pevka (alt), Ivan Mohorčič, operni pevec (tenor), Fric Lupša, član pevskega zbora »Ljubljanskega Zvona« (bas) Heri Svetel, dirigent in pevovodja »Sloge« (orgle) in delni operni orkester kr. narodnega gledališča v Ljubljani. Vstopnice od 4 do 25 Din so na prodaj v Matični knjigarni na Kongresnem trgu. Obistvo opozarjamo, naj si jih nabavi čimprej!

• Vaša Pihoda je eden najslavnejših violinistov sedanega časa. Tretji njegov koncert v Ljubljani bo 21. t. m. v uniojski dvorani. Do sedaj je Vaša Pihoda dvakrat koncertiral v Ljubljani v nabito polni dvorani ter je s svojo umetniško igro navdušil polnoštevilno občinstvo. Cene vstopnicam so običajne od 40 do 8 Din in se dobe od jutri dalje v knjigarni Glasbene Matice na Kongresnem trgu.

• Ljubljanski Zvon, naše najslavnejše in najpožrtvovalnejše pevsko društvo ima svoj letošnji koncert 24. t. m. v franciskanski cerkvi. Pod vodstvom Zorka Prelova bo izvajal v spomin skladatelja Ivana pl. Zajca dve njegovi cerkveni skladbi za soli, zbor in orkester. Vstopnice se dobe v Matični knjigarni.

• Red bogoslužja strasne i svetle nedelje, v pravoslavni kapeli sv. oca Nikole, u kasarni vojvode Mišića. — Na veliko sredo, u 9 sati prepodne Predvečerica liturgija. Na veliki četvrtak u 10 sati liturgija sv. Vasilija Vel., u 18 sati posle

podne bdenije i čitanje, dvanaest strasnih jevanđelja. Na veliki petak u 9 sati »Čarški časovi u 16 sati popodne večernja i polaganje plaštanice«, u 19 sati u več »Plač Matere Božice«. Na veliko subotu u 6 sati, jutrenja i obnašanje plaštanice, u 10 sati Liturgija sv. Vasilija Vel., u Begunju. Na Uskrs, u 5 sati »Voskrsenje« i jutrenja u 10 sati Liturgija sv. Jovana Zlatoustia, u 16 sati posle podne, večernja. Na drugi dan Uskrsa, u 6 sati jutrenja, u 10 sati Liturgija, u 16 sati posle podne, večernja. Trečeg dana neće biti u ovom sv. hramu bogoslužja, nego u sanatorijumu »Golnik«. Uprava srp. pravoslavne parohije u Ljubljani.

• Zbog podne bdenije i čitanje, dvanaest strasnih jevanđelja. Na veliki petak u 9 sati »Čarški časovi u 16 sati popodne večernja i polaganje plaštanice«, u 19 sati u več »Plač Matere Božice«. Na veliko subotu u 6 sati, jutrenja i obnašanje plaštanice, u 10 sati Liturgija sv. Vasilija Vel., u Begunju. Na Uskrs, u 5 sati »Voskrsenje« i jutrenja u 10 sati Liturgija sv. Jovana Zlatoustia, u 16 sati posle podne, večernja. Na drugi dan Uskrsa, u 6 sati jutrenja, u 10 sati Liturgija, u 16 sati posle podne, večernja. Trečeg dana neće biti u ovom sv. hramu bogoslužja, nego u sanatorijumu »Golnik«. Uprava srp. pravoslavne parohije u Ljubljani.

• Zbog podne bdenije i čitanje, dvanaest strasnih jevanđelja. Na veliki petak u 9 sati »Čarški časovi u 16 sati popodne večernja i polaganje plaštanice«, u 19 sati u več »Plač Matere Božice«. Na veliko subotu u 6 sati, jutrenja i obnašanje plaštanice, u 10 sati Liturgija sv. Vasilija Vel., u Begunju. Na Uskrs, u 5 sati »Voskrsenje« i jutrenja u 10 sati Liturgija sv. Jovana Zlatoustia, u 16 sati posle podne, večernja. Na drugi dan Uskrsa, u 6 sati jutrenja, u 10 sati Liturgija, u 16 sati posle podne, večernja. Trečeg dana neće biti u ovom sv. hramu bogoslužja, nego u sanatorijumu »Golnik«. Uprava srp. pravoslavne parohije u Ljubljani.

• Zbog podne bdenije i čitanje, dvanaest strasnih jevanđelja. Na veliki petak u 9 sati »Čarški časovi u 16 sati popodne večernja i polaganje plaštanice«, u 19 sati u več »Plač Matere Božice«. Na veliko subotu u 6 sati, jutrenja i obnašanje plaštanice, u 10 sati Liturgija sv. Vasilija Vel., u Begunju. Na Uskrs, u 5 sati »Voskrsenje« i jutrenja u 10 sati Liturgija sv. Jovana Zlatoustia, u 16 sati posle podne, večernja. Na drugi dan Uskrsa, u 6 sati jutrenja, u 10 sati Liturgija, u 16 sati posle podne, večernja. Trečeg dana neće biti u ovom sv. hramu bogoslužja, nego u sanatorijumu »Golnik«. Uprava srp. pravoslavne parohije u Ljubljani.

• Zbog podne bdenije i čitanje, dvanaest strasnih jevanđelja. Na veliki petak u 9 sati »Čarški časovi u 16 sati popodne večernja i polaganje plaštanice«, u 19 sati u več »Plač Matere Božice«. Na veliko subotu u 6 sati, jutrenja i obnašanje plaštanice, u 10 sati Liturgija sv. Vasilija Vel., u Begunju. Na Uskrs, u 5 sati »Voskrsenje« i jutrenja u 10 sati Liturgija sv. Jovana Zlatoustia, u 16 sati posle podne, večernja. Na drugi dan Uskrsa, u 6 sati jutrenja, u 10 sati Liturgija, u 16 sati posle podne, večernja. Trečeg dana neće biti u ovom sv. hramu bogoslužja, nego u sanatorijumu »Golnik«. Uprava srp. pravoslavne parohije u Ljubljani.

• Zbog podne bdenije i čitanje, dvanaest strasnih jevanđelja. Na veliki petak u 9 sati »Čarški časovi u 16 sati popodne večernja i polaganje plaštanice«, u 19 sati u več »Plač Matere Božice«. Na veliko subotu u 6 sati, jutrenja i obnašanje plaštanice, u 10 sati Liturgija sv. Vasilija Vel., u Begunju. Na Uskrs, u 5 sati »Voskrsenje« i jutrenja u 10 sati Liturgija sv. Jovana Zlatoustia, u 16 sati posle podne, večernja. Na drugi dan Uskrsa, u 6 sati jutrenja, u 10 sati Liturgija, u 16 sati posle podne, večernja. Trečeg dana neće biti u ovom sv. hramu bogoslužja, nego u sanatorijumu »Golnik«. Uprava srp. pravoslavne parohije u Ljubljani.

• Zbog podne bdenije i čitanje, dvanaest strasnih jevanđelja. Na veliki petak u 9 sati »Čarški časovi u 16 sati popodne večernja i polaganje plaštanice«, u 19 sati u več »Plač Matere Božice«. Na veliko subotu u 6 sati, jutrenja i obnašanje plaštanice, u 10 sati Liturgija sv. Vasilija Vel., u Begunju. Na Uskrs, u 5 sati »Voskrsenje« i jutrenja u 10 sati Liturgija sv. Jovana Zlatoustia, u 16 sati posle podne, večernja. Na drugi dan Uskrsa, u 6 sati jutrenja, u 10 sati Liturgija, u 16 sati posle podne, večernja. Trečeg dana neće biti u ovom sv. hramu bogoslužja, nego u sanatorijumu »Golnik«. Uprava srp. pravoslavne parohije u Ljubljani.

• Zbog podne bdenije i čitanje, dvanaest strasnih jevanđelja. Na veliki petak u 9 sati »Čarški časovi u 16 sati popodne večernja i polaganje plaštanice«, u 19 sati u več »Plač Matere Božice«. Na veliko subotu u 6 sati, jutrenja i obnašanje plaštanice, u 10 sati Liturgija sv. Vasilija Vel., u Begunju. Na Uskrs, u 5 sati »Voskrsenje« i jutrenja u 10 sati Liturgija sv. Jovana Zlatoustia, u 16 sati posle podne, večernja. Na drugi dan Uskrsa, u 6 sati jutrenja, u 10 sati Liturgija, u 16 sati posle podne, večernja. Trečeg dana neće biti u ovom sv. hramu bogoslužja, nego u sanatorijumu »Golnik«. Uprava srp. pravoslavne parohije u Ljubljani.

• Zbog podne bdenije i čitanje, dvanaest strasnih jevanđelja. Na veliki petak u 9 sati »Čarški časovi u 16 sati popodne večernja i polaganje plaštanice«, u 19 sati u več »Plač Matere Božice«. Na veliko subotu u 6 sati, jutrenja i obnašanje plaštanice, u 10 sati Liturgija sv. Vasilija Vel., u Begunju. Na Uskrs, u 5 sati »Voskrsenje« i jutrenja u 10 sati Liturgija sv. Jovana Zlatoustia, u 16 sati posle podne, večernja. Na drugi dan Uskrsa, u 6 sati jutrenja, u 10 sati Liturgija, u 16 sati posle podne, večernja. Trečeg dana neće biti u ovom sv. hramu bogoslužja, nego u sanatorijumu »Golnik«. Uprava srp. pravoslavne parohije u Ljubljani.

• Zbog podne bdenije i čitanje, dvanaest strasnih jevanđelja. Na veliki petak u 9 sati »Čarški časovi u 16 sati popodne večernja i polaganje plaštanice«, u 19 sati u več »Plač Matere Božice«. Na veliko subotu u 6 sati, jutrenja i obnašanje plaštanice, u 10 sati Liturgija sv. Vasilija Vel., u Begunju. Na Uskrs, u 5 sati »Voskrsenje« i jutrenja u 10 sati Liturgija sv. Jovana Zlatoustia, u 16 sati posle podne, večernja. Na drugi dan Uskrsa, u 6 sati jutrenja, u 10 sati Liturgija, u 16 sati posle podne, večernja. Trečeg dana neće biti u ovom sv. hramu bogoslužja, nego u sanatorijumu »Golnik«. Uprava srp. pravoslavne parohije u Ljubljani.

• Zbog podne bdenije i čitanje, dvanaest strasnih jevanđelja. Na veliki petak u 9 sati »Čarški časovi u 16 sati popodne večernja i polaganje plaštanice«, u 19 sati u več »Plač Matere Božice«. Na veliko subotu u 6 sati, jutrenja i obnašanje plaštanice, u 10 sati Liturgija sv. Vasilija Vel., u Begunju. Na Uskrs, u 5 sati »Voskrsenje« i jutrenja u 10 sati Liturgija sv. Jovana Zlatoustia, u 16 sati posle podne, večernja. Na drugi dan Uskrsa, u 6 sati jutrenja, u 10 sati Liturgija, u 16 sati posle podne, večernja. Trečeg dana neće biti u ovom sv. hramu bogoslužja, nego u sanatorijumu »Golnik«. Uprava srp. pravoslavne parohije u Ljubljani.

• Zbog podne bdenije i čitanje, dvanaest strasnih jevanđelja. Na veliki petak u 9 sati »Čarški časovi u 16 sati popodne večernja i polaganje plaštanice«, u 19 sati u več »Plač Matere Božice«. Na veliko subotu u 6 sati, jutrenja i obnašanje plaštanice, u 10 sati Liturgija sv. Vasilija Vel., u Begunju. Na Uskrs, u 5 sati »Voskrsenje« i jutrenja u 10 sati Liturgija sv. Jovana Zlatoustia, u 16 sati posle podne, večernja. Na drugi dan Uskrsa, u 6 sati jutrenja, u 10 sati Liturgija, u 16 sati posle podne, večernja. Trečeg dana neće biti u ovom sv. hramu bogoslužja, nego u sanatorijumu »Golnik«. Uprava srp. pravoslavne parohije u Ljubljani.

• Zbog podne bdenije i čitanje, dvanaest strasnih jevanđelja. Na veliki petak u 9 sati »Čarški časovi u 16 sati popodne večernja i polaganje plaštanice«, u 19 sati u več »Plač Matere Božice«. Na veliko subotu u 6 sati, jutrenja i obnašanje plaštanice, u 10 sati Liturgija sv. Vasilija Vel., u Begunju. Na Uskrs, u 5 sati »Voskrsenje« i jutrenja u 10 sati Liturgija sv. Jovana Zlatoustia, u 16 sati posle podne, večernja. Na drugi dan Uskrsa, u 6 sati jutrenja, u 10 sati Liturgija, u 16 sati posle podne, večernja. Trečeg dana neće biti u ovom sv. hramu bogoslužja, nego u sanatorijumu »Golnik«. Uprava srp. pravoslavne parohije u Ljubljani.

• Zbog podne bdenije i čitanje, dvanaest strasnih jevanđelja. Na veliki petak u 9 sati »Čarški časovi u 16 sati popodne večernja i polaganje plaštanice«, u 19 sati u več »Plač Matere Božice«. Na veliko subotu u 6 sati, jutrenja i obnašanje plaštanice, u 10 sati Liturgija sv. Vasilija Vel., u Begunju. Na Uskrs, u 5 sati »Voskrsenje« i jutrenja u 10 sati Liturgija sv. Jovana Zlatoustia, u 16 sati posle podne, večernja. Na drugi dan Uskrsa, u 6 sati jutrenja, u 10 sati Liturgija, u 16 sati posle podne, večernja. Trečeg dana neće biti u ovom sv. hramu bogoslužja, nego u sanatorijumu »Golnik«. Uprava srp. pravoslavne parohije u Ljubljani.

• Zbog podne bdenije i čitanje, dvanaest strasnih jevanđelja. Na veliki petak u 9 sati »Čarški časovi u 16 sati popodne večernja i polaganje plaštanice«, u 19 sati u več »Plač Matere Božice«. Na veliko subotu u 6 sati, jutrenja i obnašanje plaštanice, u 10 sati Liturgija sv. Vasilija Vel., u Begunju. Na Uskrs, u 5 sati »Voskrsenje« i jutrenja u 10 sati Liturgija sv. Jovana Zlatoustia, u 16 sati posle podne, večernja. Na drugi dan Uskrsa, u 6 sati jutrenja, u 10 sati Liturgija, u 16 sati posle podne, večernja. Trečeg dana neće biti u ovom sv. hramu bogoslužja, nego u sanatorijumu »Golnik«. Uprava srp. pravoslavne parohije u Ljubljani.

• Zbog podne bdenije i čitanje, dvanaest strasnih jevanđelja. Na veliki petak u 9 sati »Čarški časovi u 16 sati popodne večernja i polaganje plaštanice«, u 19 sati u več »Plač Matere Božice«. Na veliko subotu u 6 sati, jutrenja i obnašanje plaštanice, u 10 sati Liturgija sv. Vasilija Vel., u Begunju. Na Uskrs, u 5 sati »Voskrsenje« i jutrenja u 10 sati Liturgija sv. Jovana Zlatoustia, u 16 sati posle podne, večernja. Na drugi dan Uskrsa, u 6 sati jutrenja, u 10 sati Liturgija, u 16 sati posle podne, večernja. Trečeg dana neće biti u ovom sv. hramu bogoslužja, nego u sanatorijumu »Golnik«. Uprava srp. pravoslavne parohije u Ljubljani.

• Zbog podne bdenije i čitanje, dvanaest strasnih jevanđelja. Na veliki petak u 9 sati »Čarški časovi u 16 sati popodne večernja i polaganje plaštanice«, u 19 sati u več »Plač Matere Božice«. Na veliko subotu u 6 sati, jutrenja i obnašanje plaštanice, u 10 sati Liturgija sv. Vasilija Vel., u Begunju. Na Uskrs, u 5 sati »Voskrsenje« i jutrenja u 10 sati Liturgija sv. Jovana Zlatoustia, u 16 sati posle podne, večernja. Na drugi dan Uskrsa, u 6 sati jutrenja, u 10 sati Liturgija, u 16 sati posle podne, večernja. Trečeg dana neće biti u ovom sv. hramu bogoslužja, nego u sanatorijumu »Golnik«. Uprava srp. pravoslavne parohije u Ljubljani.

• Zbog podne bdenije i čitanje, dvanaest strasnih jevanđelja. Na veliki petak u 9 sati »Čarški časovi u 16 sati popodne večernja i polaganje plaštanice«, u 19 sati u več »Plač Matere Božice«. Na veliko subotu u 6 sati, jutrenja i obnašanje plaštanice, u 10 sati Liturgija sv. Vasilija Vel., u Begunju. Na Uskrs, u 5 sati »Voskrsenje« i jutrenja u 10 sati Liturgija sv. Jovana Zlatoustia, u 16 sati posle podne, večernja. Na drugi dan Uskrsa, u 6 sati jutrenja, u 10 sati Liturgija, u 16 sati posle podne, večernja. Trečeg dana neće biti u ovom sv. hramu bogoslužja, nego u sanatorijumu »Golnik«. Uprava srp. pravoslavne parohije u Ljubljani.

• Zbog podne bdenije i čitanje, dvanaest strasnih jevanđelja. Na veliki petak u 9 sati »Čarški časovi u 16 sati popodne večernja i polaganje plaštanice«, u 19 sati u več »Plač Matere Božice«. Na veliko subotu u 6 sati, jutrenja i obnašanje plaštanice, u 10 sati Liturgija sv. Vasilija Vel., u Begunju. Na Uskrs, u 5 sati »Voskrsenje« i jutrenja u 10 sati Liturgija sv. Jovana Zlatoustia, u 16 sati posle podne, večernja. Na drugi dan Uskrsa, u 6 sati jutrenja, u 10 sati Liturgija, u 16 sati posle podne, večernja. Trečeg dana neće biti u ovom sv. hramu bogoslužja, nego u sanatorijumu »Golnik«. Uprava srp. pravoslavne parohije u Ljubljani.

• Zbog podne bdenije i čitanje, dvanaest strasnih jevanđelja. Na veliki petak u 9 sati »Čarški časovi u 16 sati popodne večernja i polaganje plaštanice«, u 19 sati u več »Plač Matere Božice«. Na veliko subotu u 6 sati, jutrenja i obnašanje plaštanice, u 10 sati Liturgija sv. Vasilija Vel., u Begunju. Na Uskrs, u 5 sati »Voskrsenje« i jutrenja u 10 sati Liturgija sv. Jovana Zlatoustia, u 16 sati posle podne, večernja. Na drugi dan Uskrsa, u 6 sati jutrenja, u 10 sati Liturgija, u 16 sati posle podne, večernja. Trečeg dana neće biti u ovom sv. hramu bogoslužja, nego u sanatorijumu »Golnik«. Uprava srp. pravoslavne parohije u Ljubljani.

• Zbog podne bdenije i čitanje, dvanaest strasnih jevanđelja. Na veliki petak u 9 sati »Čarški časovi u 16 sati popodne večernja i polaganje plaštanice«, u 19 sati u več »Plač Matere Božice«. Na veliko subotu u 6 sati, jutrenja i obnašanje plaštanice, u 10 sati Liturgija sv. Vasilija Vel., u Begunju. Na Uskrs, u 5 sati »Voskrsenje« i jutrenja u 10 sati Liturgija sv. Jovana Zlatoustia, u 16 sati posle podne, večernja. Na drugi dan Uskrsa, u 6 sati jutrenja, u 10 sati Liturgija, u 16 sati posle podne, večernja. Trečeg dana neće biti u ovom sv. hramu bogoslužja, nego u sanatorijumu »Golnik«. Uprava srp. pravoslavne parohije u Ljubljani.

• Zbog podne bdenije i čitanje, dvanaest strasnih jevanđelja. Na veliki petak u 9 sati »Čarški časovi u 16 sati popodne večernja i polaganje plaštanice«, u 19 sati u več »Plač Matere Božice«. Na veliko subotu u 6 sati, jutrenja i obnašanje plaštanice, u 10 sati Liturgija sv. Vasilija Vel., u Begunju. Na Uskrs, u 5 sati »Voskrsenje« i jutrenja u 10 sati Liturgija sv. Jovana Zlatoustia, u 16 sati posle podne, večernja. Na drugi dan Uskrsa, u 6 sati jutrenja, u 10 sati Liturgija, u 16 sati posle podne, večernja. Trečeg dana neće biti u ovom sv. hramu bogoslužja, nego u sanatorijumu »Golnik«. Uprava srp. pravoslavne parohije u Ljubljani.

• Zbog podne bdenije i čitanje, dvanaest strasnih jevanđelja. Na veliki petak u 9 sati »Čarški časovi u 16 sati popodne večernja i polaganje plaštanice«, u 19 sati u več »Plač Matere Božice«. Na veliko subotu u 6 sati, jutrenja i obnašanje plaštanice, u 10 sati Liturgija sv. Vasilija Vel., u Begunju. Na Uskrs, u 5 sati »Voskrsenje« i jutrenja u 10 sati Liturgija sv. Jovana Zlatoustia, u 16 sati posle podne, večernja. Na drugi dan Uskrsa, u 6 sati jutrenja, u 10 sati Liturgija, u 16 sati posle podne, večernja. Trečeg dana neće biti u ovom sv. hramu bogoslužja, nego u sanatorijumu »Golnik«. Uprava srp. pravoslavne parohije u Ljubljani.

• Zbog podne bdenije i čitanje, dvanaest strasnih jevanđelja. Na veliki petak u 9 sati »Čarški časovi u 16 sati popodne večernja i polaganje plaštanice«, u 19 sati u več »Plač Matere Božice«. Na veliko subotu u 6 sati, jutrenja i obnašanje plaštanice, u 10 sati Liturgija sv. Vasilija Vel., u Begunju. Na Uskrs, u 5 sati »Voskrsenje« i jutrenja u 10 sati Liturgija sv. Jovana Zlatoustia, u 16 sati posle podne, večernja. Na drugi dan Uskrsa, u 6 sati jutrenja, u 10 sati Liturgija, u 16 sati posle podne, večernja. Trečeg dana neće biti u ovom sv. hramu bogoslužja, nego u sanatorijumu »Golnik«. Uprava srp. pravoslavne parohije u Ljubljani.

• Zbog podne bdenije i čitanje, dvanaest strasnih jevanđelja. Na veliki petak u 9 sati »Čarški časovi u 16 sati popodne večernja i polaganje plaštanice«, u 19 sati u več »Plač Matere Božice«. Na veliko subotu u 6 sati, jutrenja i obnašanje plaštanice, u 10 sati Liturgija sv. Vasilija Vel., u Begunju. Na Uskrs, u 5 sati »Voskrsenje« i jutrenja u 10 sati Liturgija sv. Jovana Zlatoustia, u 16 sati posle podne, večernja. Na drugi dan Uskrsa, u 6 sati jutrenja, u 10 sati Liturgija, u 16 sati posle podne, večernja. Trečeg dana neće biti u ovom sv. hramu bogoslužja, nego u sanatorijumu »Golnik«. Uprava srp. pravoslavne parohije u Ljubljani.

• Zbog podne bdenije i čitanje, dvanaest strasnih jevanđelja. Na veliki petak u 9 sati »Čarški časovi u 16 sati popodne večernja i polaganje plaštanice«, u 19 sati u več »Plač Matere Božice«. Na veliko subotu u 6 sati, jutrenja i obnašanje plaštanice, u 10 sati Liturgija sv. Vasilija Vel., u Begunju. Na Uskrs, u 5 sati »Voskrsenje« i jutrenja u 10 sati Liturgija sv. Jovana Zlatoustia, u 16 sati posle podne, večernja. Na drugi dan Uskrsa, u 6 sati jutrenja, u 10 sati Liturgija, u 16 sati posle podne, večernja. Trečeg dana neće biti u ovom sv. hramu bogoslužja, nego u sanatorijumu »Golnik«. Uprava srp. pravoslavne parohije u Ljubljani.

• Zbog podne bdenije i čitanje, dvanaest strasnih jevanđelja. Na veliki petak u 9 sati »Čarški časovi u 16 sati popodne večernja i polaganje plaštanice«, u 19 sati u več »Plač Matere Božice«. Na veliko subotu u 6 sati, jutrenja i obnašanje plaštanice, u 10 sati Liturgija sv. Vasilija Vel., u Begunju. Na Uskrs, u 5 sati »Voskrsenje« i jutrenja u 10 sati Liturgija sv. Jovana Zlatoustia, u 16 sati posle podne, večernja. Na drugi dan Uskrsa, u 6 sati jutrenja, u 10 sati Liturgija, u 16 sati posle podne, večernja. Trečeg dana neće biti u ovom sv. hramu bogoslužja, nego u sanatorijumu »Golnik«. Uprava srp. pravoslavne parohije u Ljubljani.

Vse fotopotrebščine:

aparate, plošče, filme
in ves potrebni pribor
specialnih znamk nudi v veliki izbiri
v kar najugodnejši nakup

Drogerija Kanc

Tyrševa (nebotičnik) in Zidovska 1

podne bdenije i čitanje, dvanaest strasnih jevanđelja. Na veliki petak u 9 sati »Čarški časovi u 16 sati popodne večernja i polaganje plaštanice«, u 19 sati u več »Plač Matere Božice«. Na veliko subotu u 6 sati, jutrenja i obnašanje plaštanice, u 10 sati Liturgija sv. Vasilija Vel., u Begunju. Na Uskrs, u 5 sati »Voskrsenje« i jutrenja u 10 sati Liturgija sv. Jovana Zlatoustia, u 16 sati posle podne, večernja. Na drugi dan Uskrsa, u 6 sati jutrenja, u 10 sati Liturgija, u 16 sati posle podne, večernja. Trečeg dana neće biti u ovom sv. hramu bogoslužja

Kot velikonočno senzacijo prinašamo

HARRY PIELA

v velenapetem, pustolovnem in obnem razkošno elegantnem filmu

JONNY ukrade Evropo

Zvočni kino IDEAL

J— Kino bo predvajal danes in jutri ob 20. zvočni film »Borba za Mandžurijo«, za dodatek pa bo zanimiv kulturni film.

J— Zigosanje meril in merilnih naprav bo do 26. maja v meroizkusnem uradu dopolnje za stranke, k bivajo na področju mesta in okoliških občin.

Iz Kranja

r— CM podružnica je darovala za Tomo Zupana sklad 300 Din.

Iz Novega mesta

n— Šolska mladina pogozduje. Pretekli petek je vodstvo ljudske šole v Smihelu poslalo okrog 60 učencev 3. in 4. razreda na praktično delo v gozd Ravno log, kjer je zadnja leta napravil smrekov lubadar veliko škodo. Učenci so zasadili preko 3000 borovih in smrekovih sadik. Ta nazorni pouk, ki je v zgodnji mladosti vcepi mladim dušam ljubezen do koristnega in plodnega dela, je vreden vse pohvale.

n— Knjižna pomožna akcija za koroške Slovence, ki jo je izvedlo dijaško društvo »Prosveta« na tukajšnji gimnaziji, je prav zadovoljivo uspešna. Dijaki so v samem mestu nabrali okrog 550 knjig. Darovalcem iskrena hvala!

Zvočni kino Ideal

Danes neprekinjeno zadnjikrat ob 4., 7. in 9. uri zvečer.
Premiera! Prvič v Ljubljani!

SRAMEŽLJIVE NEVESTE

V glavnih vlogah: Joan Crawford, Anita Page, Dorothy Sebastian, Robert Montgomery!

Tri moderna dekleta, ki se na razne načine bore za svojo srečo!
Poleg tega »Ufne kulturni film«

Sokol

Zbor župnih prosvetarjev v Novem Sadu

V soboto 8. t. m. in v nedeljo 9. t. m. so zborovali v Novem Sadu prosvetarji vseh naših sokolskih žup. Poleg njih so prišli na zbor še referenti za kulturno propagando in tiskovni referenti. Zbor se je vršil v veliki slavnostni dvorani banske uprave. Trajal je vso soboto in ves dopoldan v nedeljo, dočim so imeli ostali delegati posebno konferenco še v nedeljo popoldne. Zborovanje župnih prosvetarjev je otvoril predsednik SAP dr. Vladimir Belajčić, ki je imel tudi večino referatov. Pozdravil je navzočega podbana dunavske banovine g. Todorovića, a posebno toplo prvega namestnika starostre brata podstarostre Ganga, ki je vključil veliki zaposlenosti s pripravi na savezno skupščino ipak osebno prihitel na to zborovanje in s tem pokazal, kako cenil važnost in potrebo prosvetnega dela v Sokolstvu. Na dnevnem redu je bilo 14 točk. Vsi referati so bili odlično pripravljeni. Tudi debata, čeprav mestoma predolga in preobširna je bila stvarna in je pokazala, koliko je volje do resničnega dela za podvig našega Sokolstva tudi v prosvetnem oziru. V soboto zvečer so delegati prisostvovali uspehi akademije, ki jo je nim na čast priredilo tamonje sokolsko društvo in na kojem je imel uprav vzorno predavanje o »Slovanstvu in o vlogi Sokolstva v Slovanstvu« br. dr. Niko Mravos. V nedeljo zvečer pa je bil poslovnih večer. Ves zbor je potekel vzorno v občo zadovoljnost.

Sokolsko društvo v Mengšu je preteklo leto prezdalo staro hišo v prostorn dom, ki pa zunaj še ni dograjen. Kljub največji skromnosti, pa je društvo v težkem finančnem položaju. Zato pa deluje društvo z vso poštenjavnostjo da se skoro reši dolga in dom čim prej dovrši. V otvori se pred pokrajinskim zletom. Preteklo nedeljo so Sokoli igrali Vombargerjevo »Vodno«, ki jo ponovno na belo nedeljo popoldne. Na velikonočni ponedeljek pa priredi Sokol plesni venček v vsej domačnosti. Začetek že ob 16. popoldne. Vse okoliška bratska društva, kakor vse prijatelje naše misli vedimo v prijazni Mengeš, da nam pomagata pri težkem delu. Na svidenie!

KINO LJUBLJANSKI DVOR

Telefon 2730

Danes ob 4., 7. in 9. uri zvečer (zaradi ogromne dolžine filma 2-urne predstave)

Veliki, razkošni film:

KRALJIČINA OGRICA

Po zgodovinskem romanu A. Du-

masa. Vstopnina: 2, 4 in 6 Din

DANES ZADNJIKRAT!

Gospodarstvo

Kritje žirovni vlog pri Narodni banki

Kakor znano, predpisuje zakon o denarju kraljevine Jugoslavije za obveznosti Narodne banke na pokaz enako zlato in devizno kritje (najmanj 35% v zlatu in devizah, odnosno najmanj 25% samo v zlatu) kakor za obtoč bankovcev. S to določbo je bilo tudi pri nas sprejeto načelo sodobne denarne teorije, ki je postavila princip, da je za žirovne vloge pri novčanih banki zahtevati enako kritje, kakor za bankovce, ker vršijo žirovne vloge pri novčanih banki funkcijo denarja. V resnici ni prave razlike, če se prenašajo v teku dneva bankovci iz rok v roke, ali pa če se dobroimetja na žirovni račun po nalogu imetnikov teh računov prenašajo z računa na račun. Prav tako je le plačilno tehnična razlika, če novčanih banka za eskontirano menico izda bankovce ali pa sprejemniku znesek vpše na žirovni račun kot dobroimetje, s katerim potem lahko vrši plačila.

Pred vojno je bil princip enakega kritja za bankovce in za žirovne obveznosti novčanih banke priznan le v nekaterih redkih evropskih državah (Belgija, Nizozemska), dočim so zakoni ostalih držav zahtevali kritje večinoma le za obtoč bankovcev (Švica, Nemčija, Avstro - Ogrska itd.). Nemčija, ki se je nekaj let pred vojno upirala uvedbi bankovcev po 10 in 20 mark namesto zlatnikov, je zahtevala od Reichsbanke le 33,3% kritja za obtoč bankovcev brez žirovni obveznosti. Naši kritveni predpisi so torej danes mnogo strožji, kakor so bili pred vojno v Nemčiji, ne samo, ker znaša minimalno kritje 35%, temveč tudi zaradi tega, ker je potrebno enako kritje za obveznosti na pokaz. Če danes računamo kritje le od obtoč bankovcev, tedaj vidimo, da je dinar krit v zlatu in devizah s preko 42%, če pa upoštevamo tudi obveznosti na pokaz, tedaj se ta odstotek zniža na 35-36%. Predpisi glede kritja so torej pri nas zelo strogi.

Kakor moramo priznati upravičenost zahteve, da obstoja tudi za žirovne obveznosti Narodne banke primerno kritje, tako smo na drugi strani mnenja, da so naši predpisi glede kritja preostri. Od nasledstvenih držav ima poleg Avstrije in Madžarske tudi bogata Češkoslovaška manjši minimalno kritje kakor je predpisano pri nas. Razmišljati pa bi bilo zlasti o tem, ali naj se za žirovne obveznosti Narodne banke nadalje zahteva enako minimalno kritje, kakor za obtoč bankovcev.

Poljska, ki spada med redke evropske države z neokrnjeno zlato valuto, je pred meseci sprejela značilno spremembo tozadnih določb. Po novih predpisih je potrebno kritje le za oni del žirovni obveznosti Poljske banke, ki presega 100 milijonov zlotov (po zadnjih izkazih znaša ta presežek manj nego 50 milijonov zlotov). Kot razlog za to olajšavo je bila navedena okolnost, da se tudi v najbolj kritičnih dobah dobroimetja na žirovni računih ne skrčijo pod gotovo višino in da obstoja praktično je za del žirovni vlog pri novčanih banki možnost, da se pretvorijo v obtoč bankovcev s tem, da lastniki zahtevajo za svoje dobroimetje gotovino v bankovcih.

Tudi v naši državi smo opazili v najkritičnejši dobi — jeseni 1931., ko je bil hud naval na denarne zavode — da se obveznosti na pokaz pri Narodni banki niso skrčile pod 300 milijonov Din. Zato bi bila tudi pri nas na mestu enaka sprememba predpisov glede kritja obveznosti na pokaz, kakor v Poljski, če že ne znajmo minimalnega odstotka, ki je kakor rečeno v primeru z ostalimi nasledstvenimi državami zelo visok. Razmišljati bi bilo nadalje o sistemu, ki velja danes v Nemčiji, kjer je sicer predpisano 40 odstotno minimalno kritje, vendar pa je dopuščeno Reichsbanki, da gre tudi nižje; seveda pa mora v tem primeru plačati poseben davek na bankovce preko kontingenta, ki je progresiven (enak predpis velja tudi v Avstriji). Le tako je razumljivo, da ima nemška Reichsbanka danes le nekaj nad 10% kritja v zlatu in v devizah (glej »Jutro« 9. t. m.). Navzile temu nizkemu kritju pa lahko nemško marko še vedno pršteva med polnovredne zlate valute (zadnji teden je marka sicer nekoliko popustila, pa se je zopet popravila in je bila večeraj le še za 1% pod pariteto).

K razmišljanju o reformi predpisov, ki se tičejo kritja, nas sili dejstvo, da sedanji predpisi vplivajo preveč deflacionistično, zlasti danes, ko je zaradi odtegnitve tesauriranega denarja iz prometa naš deanski živi obtoč bankovcev tako majhen, da ne more zadostovati potrebam prometa in izziva stalni boj za gotovino. Narodna banka pa glede na zakonite predpise ne more povečati eskonta in ga je celo primorana krčiti.

Narodna banka pa še poostrele položaj s tem, da pršteva dobroimetja na klirinških in vezanih računih, ki se pri njej vodijo med obveznosti na pokaz, za katere je potrebno kritje. Tu ne gre za malenkostne vsote. Postavka obveznosti na pokaz po raznih računih je pred uvedbo klirinškega plačilnega prometa vsebovala v glavnem le žirovna dobroimetja drž. gospodarskih podjetij in se še v prvem lanskem polletju gibala v mejah od 20 do 110 milijonov Din, je sedaj narasla že na preko 600 milijonov Din. Upravičeno lahko računamo, da odpade od te vsote 400-500 milijonov na dobroimetja inozemstva na klirinških računih. Ta dobroimetja pa vendar ne moremo prštevat med obveznosti na pokaz, saj jih tuje novčanih banke, na katerih račun se vodijo, ne morejo dvigniti in se zato vedno smatrajo kot časno zamrzla dobroimetja. Upoštevanje teh obveznosti (obveznosti na pokaz) pa tudi ni upravičeno glede na principe, ki jih je postavila denarna teorija glede kritja žirovni obveznosti, ker taka dobroimetja nikakor ne

vršijo enake funkcije kakor denar (bankovci).

Zakon o denarju zahteva kritje le za obveznosti na pokaz in ne vsebuje o tem nikakih podrobnejših določil. Je torej stvar tolmachenja, ki pa se mora ozirati na motive, ki so bili merodajni za to, da se je po vojni splošno uvedlo obvezno zlato in devizno kritje žirovni obveznosti novčanih bank. Kako neupravičeno je prštevanje teh klirinških računov med obveznosti na pokaz, nam postane jasno tudi, če upoštevamo okolnost, da v mnogih državah teh računov ne vodijo novčanih banke, temveč druge denarne institucije (Italija, CSR) in da tam torej sploh ne prihaja v poštev vprašanje zatega in deviznega kritja dobroimetja na teh računih. Vprašanje, ali se naj za te račune zahteva zlato in devizno kritje ali ne, pa vendar ne more biti odvisno zgolj od tega, da te račune pri nas slučajno vodi novčanih banka. Če naša Narodna banka spremeni dosedanje neupravičeno prakso, ima takoj možnost povečati eskont za 400-500 milijonov Din, kar bi bilo za vse naše gospodarstvo silna olajšava.

F. S.

Kompenzacijska pogajanja z Madžarsko

Kakor smo že poročali se vršijo v Budimpešti pogajanja zaradi ureditve trgovskega prometa med našo državo in Madžarsko na podlagi kompenzacij. Delegat naše države dr. Obradović, ki se pogaja z zastopniki madžarske vlade, je te dni zahteval od naše vlade nadaljnjih instrukcij. Pričakovati je, da bodo pogajanja kmalu ugodno končana. Naša pozicija je pri pogajanjih v toliko ugodna, ker v zadnjem času mnogo več uvažamo iz Madžarske nego tja izvažamo. Po madžarski statistiki je šlo lani v našo državo za 20 milijonov nemgov madžarskih industrijskih izdelkov, medtem ko smo v Madžarsko izvozili le za 6 milijonov pengov blaga. Po naši statistiki je bila lani pasivnost našega trgovskega prometa z Madžarsko manjša in znašala le 16 milijonov Din (izvoz 125, uvoz 141 milijonov), dočim smo imeli leta 1931. še precej aktivno bilanco (za 66 milijonov Din). V resnici pa je bila lani naša trgovinska bilanca z Madžarsko mnogo bolj pasivna, kakor to navaja naša statistika, kjer je med izvozom v to državo vnešeno tudi za 21 milijonov Din pšenice, koruze in otrobov, ki predstavljajo le tranzitno blago. Enako je tudi v statistiki za l. 1931. upoštevan izvoz pšenice, koruze in otrobov za skoro 90 milijonov Din.

V načrtu kompenzacijske pogodbe je predviden izvoz jugoslovenskega lesa v Madžarsko v zameno za madžarske industrijske izdelke. Naš izvoz lesa v Madžarsko je bil tudi letos izredno slab. Po podatkih madžarske urada za uvoz lesa smo od začetka leta do 15. marca izvozili v Madžarsko le 272 vagonov lesa (180 vagonov rezanega in 92 vagonov tesanega) dočim je v istem času izvozila Avstrija 3459 vagonov (od tega 2638 vag. rezanega lesa), Rumunija pa 1042 vagonov (od tega 648 vagonov rezanega).

Najobčutnejše je lani nazadoval naš izvoz lesa v Madžarsko. Drv za gorivo smo izvozili le za 2,5 milijona Din (leta 1931. za 10,9), oglja za 1,5 milijona Din (7,0), ostalega obdelanega in neobdelanega lesa pa le za 7,0 milijona Din nasproti 50 milijonov v l. 1931. Skupni naš izvoz lesa v Madžarsko je torej padel od 68 na 11 milijonov Din.

Vprašanje izvoza lesa poveča zaradi tega naša vlada pri kompenzacijskih pogajanjih največjo pažnjo. Seveda bo treba urediti tudi plačilni promet, posebno vprašanje likvidacije starih zamrlih terjatev. Na uspešnem zaključku pogajanj so zlasti zainteresirani tudi gospodarski krogi iz mariborskega okrožja in iz Prekmurja, ki imajo stare trgovske stike z Madžarsko.

Ustanovitev Združenja bančnih zavodov za dravsko banovino

Včeraj se je vršila v sejni dvorani Združenja gospodarske banke v Ljubljani ustanovna skupščina Združenja bančnih zavodov za dravsko banovino v navzočnosti delegata Zbornice TOI tajnika dr. Ivana Plešsa.

Predsednik pripravljalega odbora, generalni ravnatelj dr. Ivan Sliokar se je uvodoma spomnil Nj. Vel. kralja in pozval navzoče, da mu vzkliznejo: »Naj živi Nj. Vel. kralj in vzvišeni kraljevski dom«. Nato je bila odposlana Nj. Vel. kralju udanostna brzojavka. Nadalje je skupščina sklenila odposlati pozdravni brzojav ministru za trgovino in industrijo in pozdravne dopise banu dravske banovine in predsedniku zbornice za TOI.

Novo združenje je ustanovljeno po določbah novega obrtnega zakona kot prisilna organizacija in bo obstojalo poleg dosedanjega Društva bančnih zavodov v Sloveniji, ki fakultativno posluje na podlagi društvenega zakona. Seveda pa se bosta obe organizaciji v svojih težnjah medsebojno podpirali in bosta v vseh važnih vprašanjih sodelovali.

Pri volitvah so bili soglasno izvoljeni: za predsednika generalni ravnatelj dr. Ivan Sliokar, za I. podpredsednika ravnatelj Avgust Tošič, za II. podpredsednika ravnatelj dr. Franc Pavlin; za člane od-

bora pa gg.: ravnatelj Smertnik, ravnatelj Banjac, ravnatelj Perković in ravnatelj Gruđen. V nadzorstveni odbor so bili izvoljeni gg.: ravnatelj Ljubčić, ravnatelj Djinovski in ravnatelj Briški. Poleg tega je bilo izvoljeno tudi razsodišče štirih članov.

Gospodarske vesti

Občni zbor Vinarskega društva za dravsko banovino z vinarskim kongresom in vinškim sejmom v Novem mestu. Vinarsko društvo za dravsko banovino v Mariboru bo imelo 24. maja v Novem mestu VII. redni letni občni zbor, združen z vinarskim kongresom, vinsko razstavo in vinškim sejmom (24., 25. in 26. maja). Dne 24. maja bo ob 17. uri v Novem mestu najprej seja glavnega odbora Vinarskega društva in delegatov podružnic (poročilo društvenih funkcionarjev, poročilo urednika za vinarstvo in kletarstvo pri »Kmetovalcu«, obravnava predlogov in pritožb podružnic, predlogi glavnega odbora za občni zbor, predlogi za volitve in referat o prodaji grozdja). Na dnevnem redu obnega zbora bo poleg poročil predsednika, tajnika in blaginjskega ter urednika »Kmetovalca« volitev predsednika, podpredsednika in 12 odbornikov, določitev članarine in obravnava predlogov podružnic in društvenih članov. Na praznik v četrtek 25. maja bo ob 8. uri vinarski kongres z naslednjim dnevnim redom: 1. Trsn izbor (poročila inž. Ivo Zupanič), 2. Namizno grozdje (inž. Fr. Lukman), 3. Obnova vinogradov (Fr. Gombot), 4. Vino v trgovinski politiki (preds. Lovro Petovar), 5. Resolucije. Isti dan ob 11. bo otvoritev vinske razstave in vinskega sejma, ob 14. na poučni izlet v vinograde na Trški gori. Zadnji dan (v petek 26. maja) so predvideni izleti v vinograde kraje Dolenjske in Belokrajske. Izletov se bodo lahko udeležili samo oni, ki se bodo do 22. maja prijavili Vinski podružnici v Novem mestu. Vinska razstava bo odprta 25. in 26. maja vsak dan od 8. do 18. ure. Polovična vožnja je že zaprosena.

Nagel dvig hmeljskih cen. Že v zadnjem tednu so se pričele na žaleškem trgu pod vplivom zopetne točitve piva v Zedinjenih državah dvigati cene. V ponedeljek se je to dvigavanje nadaljevalo in se gibljele cene med 1800 — 1515 Kč za 50 kg (55 do 64 Din kg). Govori se, da gre za špekulacijske kupnje prekupecev. Koliko je resnice na tem, se bo kmalu pokazalo.

Borza

11. aprila.

Na ljubljanski borzi se je danes okrepila deviza Berlina, dočim je New York popustil. Premija je po večerajšnjem iznatenju ostala nespremenjena na višini 28,5% (v večerajšnji notici je bila pogrešno navedena s 27,5%). Avstrijski šiling je v privatnem klirinžu notiral 8,40 — 8,50 (v Zagrebu 8,37 zaklj., v Beogradu 8,30 den.). Grški boni so se v Zagrebu trgovali po 40,50 (v Beogradu 40 den.).

Na zagrebškem efektivnem tržišču je vojna škoda nekoliko prijaznejša, vendar brez prometa. Zaključki so bili v 7% Blairmore posojilu po 35, v 8% Blairmore posojilu po 36, v 6% begluških obveznicah pa po 31 in 31,25.

Devize.

Ljubljana. Amsterdam 2315,40 — 2326,76, Berlin 1354,58 — 1355,38, Bruselj 800,79 do 804,73, Curih 1108,35 — 1113,85, London 195,69 — 197,29, New York ček 5715,20 do 5743,46, Pariz 225,82 — 226,74, Praga 170,67 do 171,53, Trst 293,07 — 295,47.

Curih. Pariz 20,3775, London 17,66, New York 517,25, Bruselj 72,25, Milan 26,485, Madrid 43,90, Amsterdam 208,90, Berlin 123,30, Dunaj 55,50, Stockholm 93,30, Oslo 90,40, København 78,65, Solija 3,75, Praga 15,40, Varšava 58,05, Bukarešta 3,08.

Dunaj. (Tečaj v privatnem klirinžu.) Beograd 11,95, London 31,88, Milan 47,80, New York 93,84, Pariz 36,82, Praga 25,65, Curih 180,52. 100 S v zlatu = 131,67 S pap.

Efekti.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 184 — 1,87, za april 183 — 188, za maj 183 bl., 4% agrarne 23 den., 7% Blair 34 — 35,50, 6% Blair 38 — 37, 7% Državna hipotekarna banka 39 — 41, 6% begluške 30,75 — 31,25; bančne vrednote: Narodna banka 3400 do 3600, Priv. agrarna banka 188 — 190; industrijske vrednote: Narodna šumska 26 — 28, Gutmann 90 bl., Sečerana Osijek 110 den., Trbovlje 150 bl.

Beograd. Vojna škoda 186, 182 zaklj., 7% investicijsko 43,50, 48, 4% agrarne 23 den., 6% begluške 32, 31,50 zaklj., 7% Drž. hipotekarna banka 40, 88 zaklj., Narodna banka 3470 den., Priv. agrarna banka 192, 190,50 zaključka.

Dunaj. Dunav-Sava-Jadran 15,40, Staats-eisenbahnen 15, Trboveljska 15, Alpine-Montan 11,05.

Blagovna tržišča

ZITO

+ Chicago, 11. aprila. Začetni tečaji: Pšenica: za maj 59,50, za julij 60,50, za september 62; koruza: za maj 32,75, za julij 35,625, za september 37.

+ Winnipeg, 17. aprila. Začetni tečaji: Pšenica: za maj 52,125, za julij 53,625, za oktober 55,25.

+ Ljubljanska borza (11. t. m.) Tendence za žito nespremenjena. Nudijo se: pšenica (po mlevski tarifi), slovenska postaja, pla-

Mehko ko cvet
čisto ko cvet
po vsakem pranju

Vedno z

GAZELA

TERPENTINOVIM MILOM

Pere res belo!

čilo v 30 dneh): baška, 76 kg po 240 po 242,50, 77 kg po 250 — 252,50; koruza (po mlevski tarifi, slovenska postaja, plačilo v 30 dneh): promptna po 100 — 102, za april po 107 — 110; moka (slovenska postaja, plačilo v 30 dneh): baška 80c po 410 — 415, banatska 420 — 425.

+ Somborska blagovna borza (11. t. m.) Tendence stalna. Pšenica: baška, okolica Sombor, Novi Sad, gornjebaška, sremska, slavonska 185 — 187,50; banatska 182,50 do 185; banatska poljska 185 — 187,50; baška poljska 187,50 — 190. Oves: baški, sremski 95 — 97,50. Ječmen: baški, sremski 68-64 kg 97,50 — 100; pomladni, 67/68 kg 102,50 do 105. Kuruza: baška 56 — 58; za april - junij 60 — 62. Moka: baška, banatska 80c in 80c 320 — 340; 80c 300 — 320; 85c 280 do 300; 86c 260 — 270; 87c 165 — 175; 88c 65 — 67,50. Otrobi: baški 32,50 — 35. Fizol: baški, uzančni 100 — 105.

+ Budimpeštanska terminska borza (11. t. m.) Tendence stalna. Promet miren. Pšenica: za maj 13,45 — 13,46, za julij 13,60, za oktober 12,15 — 12,16; koruza: za maj 7,97 do 7,98, za julij 7,45 — 7,47.

Repertoarji

DRAMA

Sreda, 12. ob 15.: INRI. Izven. Dijska predstava po znatno znižanih cenah.

Cetrtek, 13.: INRI. Izven. Znižane cene.

OPERA

Sreda, 12.: Zaprtlo (generalna).

Cetrtek, 13.: Zaprtlo.

Petek, 14. ob pol 19.: Parsifal. Premiera.

★

INRI kot dijska mladinska predstava bo danes ob 15. po znatno znižanih cenah od 20 Din navzdol.

Wagner: Parsifal. Premiera. Wagnerjeva svečanega igrokaza v treh delih bo na veliki petek ob pol 19 uri v ljubljanski operi. Naslovno vlogo Parsifala podeli ga. Marček, Kundry je ga. Thierry-Jeva, Amfortas ga. Primožič, Gurnemanc ga. Betteto, Klingsor ga. Marjan Rus in Tituzel ga. Petrovič. V ostalih vlogah nastopijo: ga. Bernot-Golobova, ga. Popović-Adlešičeva, ga. Poličeva, ga. Ribičeva, ga. Kogejeva, ga. Španova, ga. Ramšakova ter gg. Banovec, Janko, Dermota in Josip Rus. Dirigira ravnatelj Polič. Delanje se vrši na ozemlju in v gradu Čuvarjev Grala v severni Španiji ter na južnem arabiskem predelu istega gorovja v čarobnem gradu Klingsorjevem. Pri vzporedni sodelujoči deški zbor Glasbene Matice in del pevsko zbor Glasbene Matice. Pripominamo, da je g. Betteto pel Gurnemanc v Monakovem, g. Primožič pa Amfortasa ponovno v Zagrebu. Daljša pavza 40 min je po prvem delanju, po drugem delanju pa je pavza 20 min. Začetek vsakega dejanja bo do najavljene tanfare z gledališkega balkona. Občinstvo prosimo, da pride pred napovedane ure v gledališče in zasede svoje prostore, da s prepoznanim prihodom ne moti izvedbe. Premijera je izven Reprija pa je na veliki ponedeljek zvečer ob pol 19. uri.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Začetek ob 20.

Sreda, 12.: Zaprtlo.

Cetrtek, 13.: Zaprtlo.

★

Marica Lubejca, priljubljena sbruta zagrebškega Narodnega gledališča, ki si je izza svojega delovanja v Mariboru ohranila kar največje simpatije, bo gostovala na velikonočno nedeljo zvečer kot grofica Marica v letoimenski opereti. Ker je ga. Lubejca zlasti v imenovani ulogi v Mariboru izvrstno uspešna, opozarjamo že danes na to gostovanje.

Občina Ljubljana

Mestni pogrebni zavod

V neizmerni žalosti naznanjamo prežujo vest, da je naš predobri soprog, oče, brat, stric in svak, gospod

Rado Oblak

izradnik pivovarne »Unica«

dne 11. t. m. po dolgotrajni in težki bolezni Bogu vdano preminil. Pogreb nepozabnega bo v četrtek, dne 13. aprila 1933 ob 1/3. uri popoldne izpred hiše žalosti, Kettejeva ulica št. 3 (Spodnja šiška), na pokopališče pri Sv. Križu.

Sv. maša za pokojnika se bo brala v torek, dne 18. t. m. ob 1/2.7. zjutraj v cerkvi sv. Franciška v šiški.

Ljubljana, dne 11. aprila 1933.

DRAGA OBLAK, soproga; DRAGICA, RADKO, otroka, ter ostalo sorodstvo.

Drž. razr. loterija

Dne 11. aprila so bili izžrebani naslednji večji dobitki:

20.000 Din srečka št.: 35.854;

10.000 Din srečka št.: 55.5

